

Kamapim Tok Hait

Peri Fareyareyei Jisas Krai lai au Te'e Areiyete

Peri Fareyareyei Amerame a'i Heneraisiya ape lo Peri Tutawe.

Meni ta iyape Jon one towe eite leseye. Lu taune tomu ne'ese apou totesiya. Jisas lo meni Disaipel Jon one towe eite leseye. Meni ape, Jon, Jisas ne lu taune ma'e au te'e fiyariteye su, awei lo lu owane tamo le kemere Patmos kalabus wesi ma'e eimawe arosawi. Le kemere ape sahe le one towe eite leseye. Owane Sitewi lai le ma'e hamehameyei ta au atuatu siye areiyeye. Etiri werese ape mo, le siyeteye ape, nowe ye'ewi henerairowa. Lu taune Jisas ne tote umasi ta'ame ape, le Owane Sitewi lo au hese ereyei lowe ma'e henerairowa. Nowe ye'ewi su, Satan, sosu lu taune werese le ne umasiteye ape, lowe Jisas ma'e ai atu tiyatirowawe, yehe omo ma'e mi mi pasi pasi ironamitorowa.

Peri tutawe.

1 ¹Tu naifa peri eite topo sahe iro fareyareteye. Owane Sitewi lai peri lo eite Jisas Krai ma'e amerame a'i wiyawi lu yahowa'i ma'e au te'e areiyeyei ne auwe. Etiri ape mo i'ero a'i fa henerairowa ape ne, Jisas lai Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ane Jon wiyawi yahowa'i ma'e etiri werese ape mo au te'e areiyeyei ne eimawesai.^a ²Ane Jon Owane Sitewi lo peri pefine a'i ape siye areiyeye. Sosu ane Jisas Krai lo peri wanu areiyeye. Ane etiri werese ape mo siye areiyeye. Serai ane peri werese ape au te'e areiyesiya. Peri werese ape mo pefine a'i tene! ³Etiri werese ape mo i'ero a'i henerairowa. Serai lu taune tamo peri ape siye te'eyei su, lu taune tamo peri ape mo'o henerairowa ape, wanuwei su, sosu lu taune peri ape one towe sahe irosiya ape, tote tawesi umasiyei su, lowe marepi wisere a'i au nine'irowa.^b

---

^a 1:1 KTH 22:6   ^b 1:3 KTH 22:7,10

Jon Krais lo lu feni ma'e au te'e eritesawi.

⁴⁻⁵Lu taune Owane Sitewi lo peri wanu umasiteye ape mo ma'e omo ereti feni werese feni hesi a'i pani Esia sahe irosiya ape, ane Jon, one towe eite fene ma'e lese ausawisiya. Owane Sitewi lai nowe sitewi weriyei ironamiteye. Sosu pereye nowe eite se le ironamisiya. Sosu nowe me'iyeye weriyei ironamitorowa. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ne, le Hepene Wara'i a'i ereti feni werese feni hesi a'i aiwawe wou a'i ne.^c Le mi mi pasi pasi weriyei Owane Sitewi lo nihari sahe me tuto'u sahe onunamitorowa. Sosu Jisas Krais, lowe marepi feraferiyei, sosu marepi fetane a'i fene ma'e ausawisiya. Jisas Krais mi mi weriyei Owane Sitewi lo peri pefine a'i au te'e fiyarinamisiya. Le temeniyeye su, Owane Sitewi lai le si tame ta'ane norohuwe sineye. Le meni tutawe Owane Sitewi lai le fisiye papu si ta'ane norohuwe sineye. Le lu owane tutawe, awei sahe iroteye ape mo, au noweinoweinamisiya. Serai nomo le ne marepi erasi a'i au te'e wisereye nine'inamite.

Le nomo ne tote wawesiyenamisiya. Le temeniyeyewe, fisa'i lo tahe pa'are lo ma'e teroso arosai su, fisa'i lo ape yo seni luwaru werese a'i nomo lo au hese sasariye.^d ⁶Serai nomo le ne tote tawesiteye su, le nomo omo pani lo hire ma'e irosiya ape, hene ani wirowa. Sosu nomo le mase etiri werese au noweinoweinamitorowa. Nomo Owane Sitewi lo wesi lu owane pefine a'i henerai. Owane Sitewi lai Jisas lo aite pefine a'i ne. Serai le nomo wiyawi lo fa ta'aneyei ne ariariyeye. Mi erasi pefine a'i lo, sosu kairefi erasi lo le ma'e ironamitorowa. Serai nomo le ma'e marepi erasi a'i au te'e nine'inamite.^e

⁷Fene werese siyere! Le aitu sapu ponei mase itorairowa. Le si itorairowa su, lu taune werese pani pani irosiya ape mo, le siye anirowa. Lu ape mo le me tape'i sahe aine tawere tera'eye ape, lowe aiwawe a'i le siye anirowa. Lu taune pani pani werese sahe irosiya ape, le ne lu ewiterowa. Etiri werese ape mo pefine a'i henerairowa. Pefine a'i tene!^f

⁸Ane Owane Sitewi, ane Meni Owane Pefine a'i lai apou te'esiya, "Ane nowe sitewi weriyei ironamiteye, Sosu ane pereye nowe eite se ironamisiya, sosu ane nowe me'iyeye su weriyei weriyei ironamitorowa. Ane meni tutawe, sosu ane meni nowe ye'ewi a'i ne. Ane kairefi werese erasi pefine a'i ne."

^c 1:4-5 Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7). Peri ape apou aiwawe a'i Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ne. Le hepene wa'ari a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7) iro ta'ame. Owane Sitewi lai ereti feni werese feni hesi a'i te'esiya su, le etiri ta erasi pefine teme'eriyesiya. Hepene Wara'i a'i lo lai kairefi erasi pefine a'i teme'eriyesiya. Le a'i lai marepi erasi pefine a'i tote wawesiyenamiyei teme'eriyesiya. Sosu aiwawe a'i wiyawi lo erasi pefine a'i teme'eriyesiya. ^d 1:4-5 Kis 3:14-15; KTH 3:1; 4:5; Kl 1:18; Sng 89:27 ^e 1:6 1 Pi 2:9; KTH 5:10; 20:6 ^f 1:7 Dan 7:13; Sek 12:10; 1 Te 4:17

Jon lai Krai suwou se siyeye.
(*Kamapim Tok Hait 21:6; 22:13*)

⁹Ane Jon, kaiyemo fene lo, ane fene aiwawe a'i Jisas lo peri tote tawesi umasinamisiya. Nomo werese etiri luwaru orese a'i teriteteye. Aiwawe a'i nowe me'iyé su nomo werese Owane Sitewi unahi onurowawe, sosu le nomo werese au noweinoweinamitorowa. Nomo, nowe henerairowa ape, ne ninawenamitorowa. Ane Owane Sitewi lo peri, sosu Jisas lo peri pefine a'i lu taune ma'e au te'e areiyeteye su, ai lu tamo ane omo kemere Patmos sahe kalabus wesi henetai. ¹⁰Nowe tutawe ape se, Sande, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ape marepi hepene ano papu wirai. Ane peri uteyei no'u erasi a'i me'iyeni ma'e wanuwe. Peri no'u erasi ape lai pite'e mene'e mapefuwe no'u erasi wou a'i fateye. ¹¹Peri uteyei no'u ape apou te'eye, "Etiri werese ape mo, ne siyeyei ape, one towe sahe au lesere. Ne one towe sahe lese tepa'asiyeyi su, ne lu taune ma'e Owane Sitewi lo peri tote tawesi umasiye ape mo, omo ereti feni werese feni hesi a'i irosiya ape ausawire. Ne one towe ape omo Efesus, omo Smerna, omo Pergamum, omo Taitaira, omo Sadis, omo Filadelfia, sosu omo Leodisia ma'e irosiya ape, ausawire."

¹²Sosu a'i pe ane peri uteyei no'u ape wanuwe su, ane peri ape siyeyei ne atati tei awetowe. Ane atati tei awetowe su, ane wari oso oso a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7) siyeye. Wari oso oso a'i ape mo tapiye gol ta'aneye ape, yehe erei ereti feni werese feni hesi a'i (7) ponei sahe au teiteye. ¹³Wari oso oso a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7) ponei sahe irosiya ape, meni ta teiteye.

"Meni ape meni pefine omo hire ma'e itorai ape, wou a'i ne."

Dan 7:13; 10:5

Le ipari tahe pitase a'i lowe lo sahe napetuteye ape, ani asiteye. Wafei a'i ipari tahe metete sahe ti tawesiteye. ¹⁴Mato sosu mato towe lo irowe nemaiye towe wapo wou a'i ne. Aitu sapu wapo wou a'i ne. Nihe lo yehe mitaiyeyei erasi wou a'i ne.^g ¹⁵Lowe hesi lo ape lo'u a'i henerai, ipari mene'e yehe sahe lei farufaruwe se wou a'i ne. Peri uteyei lo sa'i mesiyu no'u erasi wou a'i ne. ¹⁶Ereti eyate feni lo sahe, le eiwariyemi ereti feni werese feni hesi a'i (7) aniteye. Peri uteyei lo ape wou ipari mene'e ai feni se feni se aiwawe a'i ahi lo papu henerai. Tu nihari lo poweiyé mi erasi wou a'i ne. Ane etiri tomu ne'ese ape mo siyeye.^h ¹⁷Sosu ane le siyeye su, ane lowe lo atahe sahe hi awei ma'e winetaiye. Temeniyeyei meni wou winetaiye. Le ereti eyate feni lo ane ma'e isawe aniteyewe, ane ma'e eiye, "Atoweiyé sawa! Ane meni tutawe aiwawe a'i. Sosu ane meni nowe ye'ewi henerairowa.ⁱ ¹⁸Ane marepi hepene norohuwe irosiya.

^g 1:14 Ese 43:2; Dan 7:9; 10:6; KTH 2:18; 19:12; KTH 14:2   ^h 1:16 Hi 4:12; KTH 2:12; 19:15

ⁱ 1:17 Ais 44:6; 48:12; KTH 2:8; 22:13

Tu naifa ane temeniyeye. Sosu ne ane siyere! Ane mi mi weriyei weriyei marepi hepene norohu a'i ironamitorowa. Serai Owane Sitewi lai ane si ta'ane norohuwe sineye su, ane meni kairefi a'i ne. Ane temeniyeyei ape hi ani ararowe. Lu taune werese temeniyeye ape, ane lai fara'u lowe si ta'ane norohuwe sinerowa. ¹⁹Serai etiri werese ne siyeye ape, ne one towe sahe lesere! Etiri werese pereye nowe eite se irosiya ape, sosu etiri werese nowe ye'ewi se mo'o henerairowa ape, ne one towe sahe lesere! ²⁰Sosu eiwariyemi ereti feni werese feni hesi a'i (7) ne, ne ereti eyate feni ano sahe siyeye ape, peri anowe ape tu naifa lu taune ma'e fareyareteye. Peri anowe ape lo sitewi ape apou ne. Eiwariyemi ereti feni werese feni hesi a'i, lowe Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ereti feni werese feni hesi a'i ne. Lowe lu taune Owane Sitewi lo peri tote tawesi umasiteye ape, au noweinoweinamisiya. Sosu wari oso oso a'i tapiye gol se ta'ane ape, lowe lu taune Owane Sitewi lo peri umasisiya ape, omo ereti feni werese feni hesi a'i (7) irosiya ape, apou a'i ne.”

Lu taune ma'e, omo Efesus irosiya ape, au lesere.

2 ¹“Ne Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ma'e lu taune omo Efesus sahe au noweinoweisiya ape, Owane Sitewi lo peri eite lese ausawire!

Meni ape eiwariyemi ereti feni werese feni hesi a'i (7), ereti eyate feni sahe anitesiya ape, meni ape yehe erei lo wari oso oso a'i, tapiye gol se ta'ane ape, wari oso oso a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7) ponei sahe uweisiya ape, meni ape apou au te'e areiyesiya.^j

²Ane wiyawi werese fene lo siye so'oruweye. Fene Krai lo peri umasiteye su, fene fofowei erasi teriteteye. Etiri luwaru a'i fene ma'e heneraiteye su, mi mi werese tote tawesiyei fene lo kairefi a'i teinamiteye. Lu luwaru werese a'i wiyawi luwaru a'i lowe lo iroteye su, fene lowe me'iyeni ma'e atati aruteye. Lu tamo apou au te'eteye su, ‘Nomo Owane Sitewi lo au te'e siye lu pefine a'i ne.’ Fene wiyawi lowe lo siye etiteye. Ahowa, lu ape mo peri areare te'eteye. Lowe Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i umasi te ta'ame. Lowe lu areareyei a'i ne. Ane fene yo seni ape iroteye ape siye so'oruweye.^k

³Fene mi mi weriyei kairefi teinamiteye. Fene peri ano tote tawesi umasinamiteye su, fene fofowei erasi teriteye. Serai fene ane me'iyeni ma'e atati aru ta'ame.

⁴Ahowa, ane yo seni ta'i a'i fene lo ai marepi tote te'esiya. Tu naifa fene Krai lo peri wanu tote tawesi umasiteye su, fene Krai, sosu lu feni werese lo ne marepi erasi a'i tote wawesiyeteye. Ahowa, pereye nowe eite se fene Krai ne marepi tote wawesiyeyei ape tote i'anesiya.

^j 2:1 KTH 1:16   ^k 2:2 1 Jo 4:1

⁵Yo seni ape fene lo tote tawesi etite. Fene marepi wawesiyeyei ape Kraisi fene ma'e au atuututeye ape, arunatiteye. Serai fene yo seni luwaru a'i ape me'iyeni ma'e atati arute. Yo seni wara'i a'i fene tu naifa iroteye ape, fene yo seni wara'i apou ape a'i tame atati ironamite. Fene yo seni luwaru ape me'iyeni ma'e atati aru ta'ame su, ane fene ma'e aiyerowawe, ane yehe wari fene lo eiro ma'e teiteye ape, sosu ani tare'esawiyei. Sosu fene werese yehe omo ma'e irowa.^l

⁶Ahowa fene yo seni ta'i wisere a'i irosiya. Yo seni luwaru a'i lu taune meni Nikolas umasisiya ape, fene ai marepi totenamisiya. Ane aiwawe a'i yo seni luwaru a'i lowe lo ai marepi totenamisiya.

⁷Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lu taune ma'e Owane Sitewi lo peri tote tawesinamisiya ape mo, ma'e au te'e fiyarisiya. Fene werese peri lo ape wanu umasite. Lu taune yo seni luwaru a'i ani araronamirowa su, ane lowe ma'e meso fi wisere a'i, hepene norohuwe iroteyeyei ape, au arowa. Me ape Owane Sitewi lo ta'aneyei awei hire ma'e irosiya.”^m

Lu taune ma'e, omo Smerna irosiya ape, au lesere.

⁸“Ne Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ma'e lu taune omo Smerna sahe au noweinoweisiya ape apou au lesere.

Ane meni tutawe sosu ane meni nowe ye'ewi se ironamitorowa. Tu naifa ane temeniyeye. Sosu ane pereye nowe eite se hepene norohu heneraiyewe, mi mi weriyeyei weriyeyei ironamitorowa.

⁹‘Etiri luwaru a'i fene teritesiya ape, ane siye so'oruwesiya. Fene ma'aru etiri werese ariye a'i ne. Ahowa, fene Owane Sitewi lo etiri tomu ne'ese irosiya. Lu taune tamo lai apou te'esiya, Nomo Juda lo lu tewi a'i ne. Ahowa, lowe fene ma'e peri luwaru a'i au te'e naruteye. Ahowa, lowe sepei Satan lo lu tewi a'i ne.”ⁿ

¹⁰Nowe i'ero a'i fene tamo fofowei erasi a'i teriteyeyei. Fene atoweiye sawa! Wanure. Sepei Satan fene tamo kalabus wesi ma'e henetiyei. Le lowe ne siye so'oruweyeyei ne toteye. Tote tawesiyeyei lowe lo winetairowa aware? Serene fene poweiye ereti feni hesi a'i kalabus wesi ma'e iroteyeyei. Mi mi weriyeyei tote tawesiyeyei fene lo ape tei kairefi uwateyeyei su, nowe ape se fene temeniyeyeyei ape, ane fene ma'e etiri wisere a'i aurowa. Etiri ape apou a'i ne. Fene mi mi pasi pasi weriyeyei Owane Sitewi lo omo hire sahe ironamitorowa.^o

¹¹Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lu taune ma'e Owane Sitewi lo peri tote tawesinamisiya ape mo au te'e fiyarisiya. Fene

^l 2:5 KTH 3:3   ^m 2:7 Stt 2:9; KTH 22:2   ⁿ 2:9 2 Ko 11:14-15; KTH 3:9   ^o 2:10 2 Ti 4:8; Je 1:12

werese peri lo ape wanu umasite. Lu taune yo seni luwaru a'i ani araronamirowa su, tahe pa'are weriyei lowe lo temeniyerowa. Sosu nowe ye'lewi se, hepene lowe lo temeniyerowata. Lowe fofowei teriterowata.' ”^p

Lu taune ma'e omo Pergamum sahe au lesere.

¹²“Ne Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ma'e lu taune omo Pergamum sahe au noweinoweisiya ape, peri eite lese ausawire.

Ane meni ipari mene'e ai se feni se feni se irosiya ape, fene ma'e te'lesiya.

¹³Omo ape, fene irosiya ape, ane so'oruwe tene! Omo ape sahe sepei Satan me tuto'u tutawe saro onusiya. Sepei Satan lu taune werese au noweinoweiyei ne totesiya. Ahowa, tote tawesiyei fene lo tei kairefi a'i ironamisiya. Fene iyape ano tote i'anenati te ta'ame. Fene ane ne me'iyeni ma'e atati tei ta'ame. Meni ape Antipas, le peri ano au te'e areiye fiyarinamiteye su, le mi mi weriyei kairefi teinamiteye. Lowe meni ape Satan lo omo sahe aine tera'e temeniyeye. Ahowa, nowe ape se tote tawesiyei fene lo kairefi a'i ironamiteye.

¹⁴Ahowa, etiri tamo ne, ane fene ma'e ai marepi totesiya. Lu taune tamo fene ponei sahe irosiya ape, meni Balam lo marepi luwaru a'i ape, tote umasiteye. Tu naifa weriyei le meni tere'e iyape, Balak, ma'e marepi topo lo au atuaturuteye. Le lai Israel lo lu tewi ma'e Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i ti tawesinamiteye. Lowe fe lo'u, god wawero ma'e au heseteye ape, sosu lowe ma'e au ene ateye. Sosu tafa'e yo seni luwaru a'i irowei ne au te'eteye.^q

¹⁵Lu taune tamo fene ponei sahe irosiya ape mo aiwawe a'i, lowe yo seni luwaru a'i apou ape tote umasinamisiya. Lowe meni Nikolas lo marepi ape tote tawesi umasiteye.

¹⁶Serene fene yo seni luwaru apou ape fene me'iyeni ma'e atati tote i'anete. Fene etiri luwaru ape me'iyeni ma'e atati tote i'ane ta'ame su, ane fene ma'e witane a'i aiyerowa. Sosu ipari mene'e ai feni se feni se, ahi ano sahe hene-raisiya ape, ane fene ma'e ai aturairowa.^r

¹⁷Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lu taune ma'e Owane Sitewi lo peri tote tawesinamisiya ape, au te'e fiyarisiya. Fene werese peri lo ape wanu umasite. Lu taune yo seni luwaru a'i ani araronamirowa su, ane lowe ma'e Owane Sitewi lo ene ayei fareyare tamo aurowa. Iyape mana. Ayei ape mo tote tawesiyei fene lo au kairefiyerowa.

^p 2:11 KTH 20:14; 21:8   ^q 2:14 Nam 22:1–24:25; 25:1-2; Nam 31:16; 2 Pi 2:15

^r 2:16 KTH 3:11

Ane lowe ma'e tapiye wapo a'i ta aurowa. Tapiye ape sahe iyape he'i au leserowa. Lu taune werese werese iyape he'i ape so'oru ta'ama. Meni ape tapiye anirowa ape, le a'i iyape topo lo ape so'oruwerowa.'^s

Lu taune, omo Taitaira irosiya ape, au lesere.

¹⁸“Sosu a'i pe ne Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ma'e lu taune, omo Taitaira sahe irosiya ape, au noweinoweiya ape, peri ape ausawire.

Ane, Owane Sitewi lo meni eime a'i ne. Nihe ano yehe mi erasi wou a'i ne. Lowe hesi ano ape lo'u a'i ipari mene'e yehe sahe lei farufaruwe wou a'i ne. Ane fene ma'e te'esiya.^t

¹⁹Ane wiyawi fene lo, fene ta'anesiya ape, siye so'oruwe tepa'asiye. Fene lu taune tere'e ma'e marepi tote wawesiyeteye. Tote tawesiyei fene lo mi mi weriyei tei kairefiyeteye. Etiri orese a'i lu taune ma'e henerai su, fene lowe au pati ferafereiteye. Etiri luwaru a'i fene ma'e henerai su, fene mi mi weriyei tei kairefiyeteye. Wiyawi fene lo pereye nowe eite se wiyawi erasi pefine a'i ne. Sosu wiyawi fene lo, tu naifa ta'ane iroteye ape, oso a'i ne.

²⁰Ahowa, ane etiri ta ne fene ma'e ai marepi totesiya. Menitani ta iyape Jesebel, fene yo seni luwaru a'i lo ape tote tawesi umasisiya. Le fene ma'e apou te'esiya. 'Ane Owane Sitewi lo peri au te'e siye menitani.' Ahowa, menitani ape peri wawero a'i ne. Piyene fene menitani ape lo peri einami ta'ame awere? Le wiyawi lu taune ano marepi lowe lo tote aniteye. Serene lowe yo seni luwaru a'i ape umasisiya. Lowe tafa'e yo seni luwaru a'i ironamisiya. Sosu lowe god wawero ma'e fe lo'u au hesesiya su, lowe fe lo'u ape ene aye.^u

²¹Sosu ane menitani ape ne ninawe ninaweteye. Ahowa, menitani ape yo seni luwaru a'i lo me'iyeni ma'e atati arunati ta'ama. Le tafa'e yo seni luwaru a'i arunati wou ta'ama.

²²Wanure! Ane menitani ape ma'e u tahe erasi pefine a'i aurowa. Le fofowei erasi teritenamirowa. Lu tamo le ma'e tafa'e yo seni luwaru a'i irowei ape, ane lowe ma'e etiri luwaru a'i aurowa. Serai lowe menitani lo yo seni me'iyeni ma'e atati aru ta'ame su, lowe fofowei erasi a'i teritenamirowa.

²³Sosu lu taune werese menitani ape lo yo seni luwaru ape umasinamiyei su, ane lowe werese ma'e aine tera'e temeniyerowa. Serai lu taune Owane Sitewi lo peri umasisiya ape, lowe ane siye so'oruwerowa. Ane lu taune lo marepi sosu yo seni siye eti areiyesiya. Sosu fene yo seni apou ape irowei su, ane fene ma'e ta'i ta'i a'i etiri orese a'i aurowa.^v

^s 2:17 Kis 16:14-15; Jo 6:48-50   ^t 2:18 KTH 1:14-15   ^u 2:20 1 Kin 16:31; 2 Kin 9:22

^v 2:23 Sng 7:9; Jer 17:10; KTH 20:12-13

²⁴Ahowa, ane fene ma'e eisiya, lu taune tere'e Omo Taitaira sahe irosiya ape, lowe yo seni marepi apou ape tote umasi ta'ame. Lowe sepei Satan lo marepi fareyare a'i wanu so'oruwe umasi ta'ame. Lu tamo Satan lo marepi ape ne apou a'i te'esiya, Satan lo marepi werese orese a'i ne. Serai ane fene ma'e etiri orese tere'e a'i au ta'ame.

²⁵Serai marepi yo seni wara'i a'i fene irosiya ape, ane si tame aiyerowa su, fene etiri ape mo anite tawesinamite.^w

²⁶Lu taune yo seni luwaru a'i hi ani araronamirowa ape, lu taune wiyawi wara'i a'i ano ta'ananamirowa ape, nowe ye'ewi se ane lowe ma'e lu taune omo pani tewi tamo iroterowa ape, kairefi a'i se au noweinoweiyei ne aurowa.

²⁷ 'Lowe lu taune ma'e ereti kairefi a'i se au noweinoweinamirowa. Apou wou a'i meni ta sa'i siye awe ape tapiye se aine taperese oso'osurowa.

Aiwawe a'i lowe lu taune luwaru a'i aine taperese oso'osurowa. Apou a'i Tai Pefine a'i ano lai kairefi a'i lo ane ma'e auwe.'

Sng 2:8-9

²⁸Sosu ane lai eiwariyemi, esi pasi tei mitaiyerai ape, lowe ma'e aurowa.^x

²⁹Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lu taune, Owane Sitewi lo peri tote tawesinamisiya ape, mo ma'e au te'e fiyarisiya. Fene werese peri lo ape wanu umasite."

Lu taune ma'e, Omo Sadis irosiya ape, au lesere.

3 ¹"Sosu a'i pe ne Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ape ma'e, lu taune, Omo Sadis sahe au noweinoweinamisiya ape, peri eite lese ausawire.

Meni ape Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7) au ironamisiya ape, sosu eiwariyemi ereti feni werese feni hesi a'i (7) ereti lo sahe anitesiya ape, le lowe ma'e au te'esiya.

'Ane wiyawi, fene ta'anesiya ape, siye so'oruwesiya. Lu taune yo seni fene lo siyesiya su, lowe fene ne apou totesiya. Fene marepi hepene norohuwesiya. Ahowa, fene marepi hepene fene lo temeniyeye. Fene yo seni ano umasi ta'ame.^y

²Serai fene nihe petanere. Etiri asevaro a'i, fene irosiya ape, au kairefiyere. Etiri asevaro werese ape mo temeniyeyei ne ataheyewa. Ane yo seni fene lo siye etiteyewe, fene ma'e eisiya. Owane Sitewi ano lo nihe se, fene yo seni luwaru a'i ironamisiya.

³Serai peri wisere a'i, fene tu naifa wanuwe ape, fene peri werese ape mo tote anite tawesire. Fene yo seni luwaru a'i fene

^w 2:25 Sng 7:9; Jer 17:10   ^x 2:28 KTH 22:16   ^y 3:1 KTH 1:4,16

lo me'iyeni ma'e atati arunatire. Fene nihe petane ta'ame su, ane fene ma'e witane se fareyare a'i aiyerowa. Ta'arei meni wou pasi eresene a'i aiyerowa. Ane fene ma'e itorairowa su, nowe ape se fene so'oru ta'ama. ane fene ma'e aiyevei su, ane fene ma'e fofowei erasi aurowa.^z

⁴Ahowa, lu taune tamo, peri ano umasisiya ape, Omo Sadis sahe irosiya ape, lowe yo seni luwaru a'i tamo iro ta'ame. Aiwawe a'i ipari tahe lowe unou se ta'ama. Serai yo seni lowe lo wara'i wisere a'i iroteye su, lowe fara'u ipari tahe wapo ani asirowawe, ane mase aiwawe uweinamirowa.^a

⁵Lu taune yo seni luwaru a'i hi ani araronamirowa ape, ane lowe ma'e ipari tahe wapo wisere a'i tamo au ani asirowa. Ane iyape lowe lo one towe norohuwe, iroteye ape sahe, irosiya ape, au sasarirowata. Sosu ane iyape lowe lo tai ano ma'e au te'e areiyerowa. Sosu Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ape ma'e aiwawe a'i iyape lowe lo au te'e areiyerowa. Ane lowe ma'e apou eirowa. Lu taune ape mo ane ne umasinamiteye.^b

⁶Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lu taune, Owane Sitewi lo peri ape mo ma'e, tote tawesinamisiya ape, au te'e fiyarisiya. Fene werese peri lo ape wanu umasite.⁷

Lu taune ma'e, omo Filadelfia sahe irosiya ape, au lesere.

⁷"Sosu a'i pe ne Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ma'e, lu taune Omo Filadelfia sahe au noweinoweiisiya ape, peri eite lese ausawire.

Iyape ano Jisas. Yo seni werese ano, wara'i pefine a'i ne. Sosu peri werese ano ape pefine a'i ne. Ane lai Devit lo wesi tepaiyei yo sahe teinamisiya. Ane tepaiyei ape metete ma'e ani awetowe su, lu tere'e eiwerou me'iyeni ma'e ani awetowata. Sosu aiwawe a'i ane tepaiyei ape me'iyeni ma'e ani awetowei su, lu tere'e eiwerou metete ma'e ani awetowata. Ane peri ape fene ma'e apou te'esiya.^c

⁸Ane yo seni fene lo siye so'oruwe areiyesiya. Wanure! Ane fene ne yo tepaiyei ape metete ma'e ani awetowe. Sosu lu tere'e tamo yo tepaiyei ape me'iyeni ma'e ani awetowata. Fene werese iyape se ta'ama. Fene peri ano weriyei tote umasinamisiya. Fene iyape ano me'iyeni ma'e atati aru ta'ame.^d

⁹Wanure! Lu taune sepei Satan lo marepi tote umasisiya ape, lowe apou te'eye, nomo Juda lo lu tewi pefine a'i ne. Ahowa, lowe peri wawero a'i ne. Wanure! Ane lu tewi ape mo fene ma'e lowe

^z 3:3 Mt 24:43-44; KTH 16:15   ^a 3:4 Ju 23   ^b 3:5 Kis 32:33; Mt 10:32; Lu 12:8

^c 3:7 Ais 22:22   ^d 3:8 1 Ko 16:9

uporo ape'i onuwei ne irorowa. Serai lowe apou siye so'oruwewerowa. Ane lai fene marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya.^e

¹⁰Fene peri pefine ano mi mi weriyei tote tawesi umasinamiteye su, ane tote tawesiyei fene lo au kairefiyerowa. Etiri luwaru a'i fene ma'e heneraiyei su, ane fene ne au noweinoweirowa. Etiri luwaru a'i ape mo lu taune werese werese ma'e nowe i'ero ataheyewa. Etiri luwaru orese a'i heneraiyei su, lowe marepi hepene lowe au luwaruweyei. Serai fene etiri luwaru a'i lo au luwaruweyei. Serai fene etiri luwaru a'i ape mo teriterowata.^f

¹¹Wanure! Ane fene ma'e witane a'i aiyerowa. Serai fene ane ne tote tawesinamite. Fene ane ne tote tawesisiya su, lu tere'e tamo hepene norohu he'i a'i fene lo ta'arei anirowata.

¹²Lu taune yo seni luwaru a'i hi ani araronamirowa ape, ane lowe Tai ano Owane Sitewi lo wesi tutawe lo wesi me tou wou au teirowa. Serai lowe mi mi weriyei Owane Sitewi lo wesi tutawe teinamirowa. Ane Owane Sitewi ano lo iyape pefine a'i lowe sahe leserowa. Sosu ane Owane Sitewi ano lo omo lo iyape, Jerusalem he'i a'i, Owane Sitewi ma'e itorairowa ape, lowe sahe leserowa. Sosu ane iyape he'i a'i topo ano lowe sahe leserowa.^g

¹³Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lu taune, Owane Sitewi lo peri ape mo ma'e, tote tawesinamisiya ape, au te'e fiyarisinya. Fene werese peri lo ape wanu umasite.”

Lu taune ma'e omo Laodisia irosiya ape, au lesere.

¹⁴“Sosu a'i pe ne Owane Sitewi lo ipari wisere a'i lu taune ma'e omo Leodisia sahe au noweinoweisiya ape mo, peri eite lese ausawire.

Ane meni ape apou eisiya. Pefine a'i ne. Ane Owane Sitewi lo peri pefine mi mi weriyei au te'e areiyenamisiya. Etiri werese werese, Owane Sitewi ta'aneye ape, ane lai sitewi a'i ne. Ane fene ma'e te'esiya.

¹⁵Yo seni werese fene lo irosiya ape, ane siye so'oruwesiya. Fene tapiye herito ai wou ta'ama. Aiwawe a'i fene tapiye naretei wou ta'ama. Marepi toteyei ano fene ne apou a'i ne. Fene tapiye herito wou a'i fa irote. Fene tapiye naretei wou a'i fa irote. Tote tawesiyei fene lo tewi pa tewi oso a'i totesiya.^h

¹⁶Fene herito, naretei oso a'i aiwawe irosiya. Fene herito erasi ta'ame su, sosu fene naretei erasi ta'ame su, ane lai fene werese ahi ano ma'e au orisawirowa.

¹⁷Fene apou te'esiya. Ane etiri ma'aru erasi se ne. Nomo etiri tamo ariye iro se ta'ame. Ahowa, fene marepi hepene towafi fene lo so'oru

^e 3:9 Ais 45:14; 49:23; Ais 60:14   ^f 3:10 Lu 21:19; 2 Ti 2:12   ^g 3:12 Ais 62:2; 65:15

^h 3:15 Ro 12:11

ta'ama. Fene lu luwaru a'i ne. Fene lu afofo a'i ne. Fene ma'aru etiri se ta'ama. Fene nihe pokoweyei lu taune ne. Fene liye pa'are ariye a'i ne.ⁱ

¹⁸Ane fene ma'e kairefi se au te'esiya. Tapiye gol yehe sahe leiye su, ape wisere pefine a'i henerairowa. Fene tapiye gol ano ape eteraire. Fene tapiye gol ano eteyei su, fene lu taune ma'aru etiri erasi a'i henerairowa. Fene ipari tahe wapo a'i ano eite eteraire. Fene ipari tahe ano eite eterowawe, sosu ani asirowa su, fene liye pa'are fene lo ani asi fareyarerowa. Serai fene neritase teriterowata. Fene nihe maresin anirowawe, nihe sahe ani teinere. Fene nihe fene lo nihe maresin ani teineyei su, fene etiri werese siye areiyerowa.^j

¹⁹Lu taune werese ane ne marepi erasi a'i tote wawesiyesiya ape, lowe yo seni luwaru a'i irowei su, ane lowe ne ai marepi totesiya. Sosu ane yo seni luwaru a'i lowe lo au ani fareraiyesiya. Serai fene tote tawesiyei fene lo tote uwateyenamite. Fene yo seni luwaru werese a'i ape mo me'iyeni ma'e atati tei arunatite.^k

²⁰Wanure. Ane marepi hepene lo yo sahe teisiyawe, yo tewiye sahe aine ta'arusiya. Ane lowe ma'e peri utesiya. Lu taune tamo peri ano wanurowawe, marepi hepene lowe lo tosowei su, sosu ane marepi hepene lowe lo papu wirowa. Sosu ane lowe ma'e aiwawe a'i isafiye tiyatinamitorowa.^l

²¹Lu taune yo seni luwaru a'i hi ani araronamirowa ape, ane lowe me tuto'u tutawe ano ape sahe ane mase onuwei ne au irorowa. Apou aiwawe a'i tu naifa ane lai etiri werese hi ani araroteye. Sosu ane tai ano me tuto'u sahe le aiwawe a'i onunamisiya. Meni Owane Pefine a'i lai peri eite ane ma'e au te'eye.

²²Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lu taune, Owane Sitewi lo peri tote tawesinamisiya ape, mo ma'e au te'e fiyarisiya. Fene werese peri lo ape wanu umasite.”

Jon lai Owane Sitewi lo omo, hire sahe irosiya ape, siyeteye.

4 ¹Sosu mo'o a'i pe Owane Sitewi lo omo hire ma'e irosiya ape, ane yo tosowei siyeye. Sosu peri ape tutawe ane wanuteye ape, erasi kairefi a'i ane ma'e mene'e mapefuwe wou uteteye. “Ne ane ma'e sato wira! Ane etiri tomu ne'ese, mo'o henerairowa ape, ne ma'e au atuaturowa.”^m
²Witane a'i Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i marepi ano ma'e wirai. Sosu siyere! Ane Owane Sitewi lo me tuto'u tutawe omo hire sahe saro siyeye. Meni ta me tuto'u ape sahe onuteye.ⁿ ³Sosu meni ape me tuto'u ape sahe onuteye ape, hepene nihari lo mitaiyeyei apou ape wou a'i ne.

ⁱ 3:17 1 Ko 4:8; Lu 12:21   ^j 3:18 Ais 55:1; KTH 4:4   ^k 3:19 1 Ko 11:32; Hi 12:6

^l 3:20 Jo 14:23   ^m 4:1 KTH 1:1,10   ⁿ 4:2 Ais 6:1

Mitaiyeyei lo ape tapiye norohuwe wou a'i ne. Sosu tapiye lo'u a'i wou a'i ne. Haru sa'i erasi a'i ape me tuto'u tutawe ape ma'e yosetiteye. Haru sa'i lo mitaiyeyei ape tapiye motowe norohu wou a'i ne.^o ⁴Me tuto'u oso a'i ape mo meni ta werese ereti sa'onare hesiyo hesiyo (24) me tuto'u tutawe ape onu yose atatiteye. Me tuto'u ape mo sahe ya'ariyei lu owane meni ta werese ereti sa'onare hesiyo hesiyo (24) saro onuteye. Lowe ipari tahe wapo a'i lowe lo ani asiteye. Sosu ane lowe meni tutawe lo mato tuhe tapiye gol se ta'ane ape, mato lowe lo sahe ani asiteye siyeye.^p ⁵Pesiyei mera'o mi ape tewiye tewiye ma'e me tuto'u tutawe ma'e heneraiteye. No'u erasi ape nowe ma'e fiyari howeiteye. Me tuto'u tutawe lo nihari sahe yehe erei ereti feni werese ereti feni hesi a'i (7) tei mitaiyeteye ape, saro teiteye. Yehe erei ereti feni werese ereti feni hesi a'i ape mo, lowe Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ereti feni werese feni hesi a'i ne.^q ⁶Sosu aiwawe me tuto'u tutawe lo nihari sahe hare ite erasi saro howeiteye. Hare ite ape apou wou glas ta'aneteye. Sa'i ape aseyaro wara'i a'i ne.

Ponei saro iroteye ape, etiri hepene norohu a'i hesiyo hesiyo me tuto'u tutawe lo nihari sahe iroteye ape, lowe nihe tomu ne'ese mato me'iyeni sahe sosu tu nihari sahe iroteye.^r ⁷Etiri hepene norohu a'i neme you erawe erasi lo nihari wou iroteye. Etiri hepene norohu a'i nemeroru fe bulmakau lo nihari wou iroteye. Etiri norohuwe faforu meni nihari wou iroteye. Etiri hepene norohu a'i ororu ape irowe yaruwapi lo nihari sine fiyariteye. ⁸Etiri hepene norohuwe a'i werese ape mo irowe haipi ereti feni werese feni ta'i a'i (6) iroteye. Tahe pa'are werese lowe lo nihe tomu ne'ese iroteye. Irowe haipi unahi nihe tamo aiwawe a'i iroteye. Mi mi pasi pasi lowe peri ape apou utenamiteye, "Wara'! Wara'! Wara' a'i ne! Owane Sitewi pefine wara' a'i tene! Tu naifa nowe sitewi weriyei se le saro ironamiteye. Sosu pereye nowe eite se, le saro ironamisiya. Sosu nowe ye'ewi se le saro ironamitorowa."^s

⁹Etiri hepene norohu a'i ape mo Owane Sitewi ma'e marepi wisere a'i au te'eyei su, lowe iyape lo ei ani aroweyei su, sosu peri wisere a'i au uteyei su, ¹⁰Ya'ariyei lu owane ape mo meni ta werese ereti sa'onare hesiyo hesiyo (24) Owane Sitewi ma'e me tuto'u tutawe onuteye ape, lowe uporo ape'i onuteyewe, le ma'e au te'e wisereyenamisiya. Owane Sitewi lai mi mi pasi pasi weriyei ironamitorowa. Sosu lu ape mo lowe mato tuhe towafi lowe lo ape ani tahe aniyewe, me tuto'u tutawe ape sahe lotowe. Lowe apou te'eye,^t

¹¹ "Ne Meni Owane Tutawe Pefine a'i ne. Ne Meni Owane Pefine a'i, Owane Sitewi nomo lo ne. Lu taune werese ne ma'e fa au

^o 4:3 Ese 1:28   ^p 4:4 KTH 3:18   ^q 4:5 Ese 1:13; Sek 4:2   ^r 4:6 Ese 1:5-10,22; 10:14

^s 4:8 Ais 6:2,3; Ese 1:18; 10:12   ^t 4:10 KTH 7:10,15; 19:4

nine'inamite. Nomo iyape no ma'e weriyei weriyei ei ani arowete. Kairefi no se lowe ne ma'e au wisereyenamite. Ne a'i lai etiri werese au ta'ane henerai. Marepi no se etiri werese iroteye. Ne a'i lai marepi hepene norohu a'i lowe ma'e auwe.”

Jon one towe ta, ti tawesiteye ape, siyeye.

5 ¹Sosu a'i pe ane, meni ape me tuto'u tutawe sahe onuteye ape, siyeye. Ereti eyate feni lo sahe one towe ta aniteteye. One towe ape feni se feni se peri tamo leseteyei siyeye. Me unere lo fito ereti fene werese feni hesi a'i (7) one towe ape nate tawesiteye.” ²Sosu ane Owane Sitewi lo ipari wisere kairefi a'i ta siyeye. Le peri erasi apou uteye. “Piyé meni wisere wara'i a'i lai fara'u me unere lo fito ape ani eraurowa awere? Sosu eiwerai one towe eite siye te'eyei ne tosorowa awere?” ³Ahowa, lu werese omo hire ma'e irosiya ape, sosu hi awei saro irosiya ape, sosu hi awei papu irosiya ape, lu werese werese me unere lo fito ani eraurowata. Lowe peri ape mo eiwerou siye te'erowata. ⁴Sosu lowe meni wisere wara'i a'i ta siye nehiteye su, lowe meni wisere wara'i a'i siye ta'ame. Ahowa, lowe werese one towe ape papu siye te'eyei ne ani toso eraurowata. Serene ane luwei erasi a'i iroteye. ⁵Ya'ariyei meni owane ta ane ma'e eiyé. “Luwei sawa!” Meni kairefi a'i ta niyene lo iyape Laion, Juda lo lu feni ma'e henerai. Le a'i lai meni Owane Devit lo ya'ariyei lu tewi pefine a'i ne. Meni kairefi a'i ape yo seni luwaru a'i ape mo atu ani ararowe. Serai meni ape one towe ape lo me unere lo fito, nateteye ape, fara'u erau tosorowa. Le fara'u me unere lo fito ereti feni werese feni hesi a'i (7) ani toso eraurowa.”

⁶Sosu me tuto'u tutawe sosu etiri norohuwe hesiyo hesiyo, sosu ya'ariyei lu meni ta werese ereti hesiyo hesiyo, ponei sahe iroteye ape, ane fe sipsip lo yene saro teiteyei siyeye. Fe sipsip lo yene ape, iyape Jisas, lu tamo tu naifa le aine tera'eye. Ahowa, Owane Sitewi lai le marepi hepene si tame ta'ane norohuwe sineye. Fe sipsip lo yene mato sahe pa'are ereti feni werese ereti feni hesi a'i henerai. Nihe ereti feni werese feni hesi a'i (7) mato lo sahe iroteye. Nihe ape mo lowe Owane Sitewi lo ipari ereti feni werese feni hesi a'i ne (7). Owane Sitewi lai lowe omo omo werese ma'e eimawe fiyarisawi.” ⁷Sosu fe sipsip lo yene ape, le meni ma'e, me tuto'u tutawe sahe onuteye ape, faiyewe, one towe ape ereti eyate feni lo aniteteye ape, aniye. ⁸Sosu le one towe ereti se aniteye su, etiri norohu hesiyo hesiyo ape mo, sosu ya'ariyei lu owane meni tawerese ereti feni hesiyo hesiyo (24), lowe fe sipsip lo yene ma'e lowe uporo ape'i onuwe. Lowe werese etiri ta wafei se irapaneteye ape

” 5:1 Ais 29:11; Ese 2:9-10   √ 5:5 Stt 49:9; Ais 11:1,10; KTH 22:16   ∗ 5:6 Sek 4:10; Jo 1:36; KTH 13:8

no'u wisere a'i henerai. Lowe etiri ape mo ereti sahe aniteteye. Sosu lowe siye auwe, tapiye gol ta'aneteye ape, aiwawe ereti se aniteteye. Siye auwe ape mo papu me mari towe sahe teme'eriyeysiye. Me mari towe yehe tiyei su itomu heneri wisere a'i hire ma'e aroweteye. Yehe itomu ape apou wou Owane Sitewi lo lu taune ne te'e towerisiya.^x ⁹Lowe omoyawi he'i a'i sinesiya, apou te'esiya.

“Ne meni owane wara'i a'i ne. Ne fara'u one towe ape lo me unere lo fito, nate tawesiye ape, fara'u erau toso fiyarirowa. Tu naifa lu tamo ne aine tera'eye. Sosu lowe ne aine tera'eye su, fisa'i no lu taune werese ne si ete hene aniye. Lu taune ape mo Owane Sitewi lo lu taune pefine henerai. Lu taune omo omo werese ma'e ete hene aniye. Lu taune peri tere'e tere'e se ape mo ete hene aniye. Lu taune tahe tere'e tere'e se ape mo ma'e ete hene aniye. Sosu lu taune niyene werese ape mo ma'e ete hene aniye.”^y

¹⁰ Owane Sitewi lai lowe werese lu tewi pefine lo heneraiyei ne irowe. Lowe lu taune owane heneraiyei su, lowe Owane Sitewi lo wiyawi ta'anenamiteye. Sosu lowe lu taune omo omo werese au noweinoweinamirowa.”^z

¹¹ Sosu ane siyeteyewe, Owane Sitewi lo ipari wisere tomu ne'ese me tuto'u tutawe yose aperayeteyei siyeye. Lowe etiri norohu ereti feni hesiyo hesiyo, sosu ya'ariyei lu owane, meni ta werese ereti feni hesiyo hesiyo (24) yose aperayeteye. Ane peri no'u erasi a'i lowe lo wanuteye. Sitewi lo ipari wisere ape mo owe meni ta lowe nawiterowata.^a ¹² Lowe peri erasi a'i apou uteye,

“Fe sipsip lo yene wara'i pefine a'i ne. Lu tamo le aine tera'eye. Ne kairefi sitewi a'i ne. Ne meni iyape erasi a'i ne. Ne etiri werese lo sitewi a'i ne. Sosu ne marepi wisere pefine a'i ne. Nomo iyape no ma'e ei ani arowesiya. Nomo ne ma'e au wisereyenamisiya. Ahi nomo lo ne ma'e au te'e nine'isiya.”

¹³ Sosu ane etiri werese Owane Sitewi lo omo hire ma'e, sosu etiri omo omo pani pani irosiya ape mo, sosu etiri werese awei unahi papu irosiya ape, sosu etiri werese sa'i sa'i sahe irosiya ape mo, ane lowe werese omoyawi ta apou te'eteye ape, wanuwe. “Meni Owane Sitewi me tuto'u tutawe sahe onusiya ape, fe sipsip lo yene aiwawe a'i, nomo lowesi ma'e mi mi pasi pasi weriyei peri wisere a'i au te'e nine'inamisiya. Nomo iyape pefine a'i lowe lo ei ani arowenamisiya. Nomo lowesi ne au te'e wisereye nine'inamisiya. Lowesi kairefi pefine a'i ape weriyei weriyei ironamisiya.”

¹⁴ Sosu etiri norohuwe a'i hesiyo hesiyo lowe apou te'eye. “Peri werese ape mo wiyeme pefine a'i ne.” Sosu ya'ariyei lu owane meni ta werese

^x 5:8 KTH 8:3-4; Sng 141:2   ^y 5:9 Sng 33:3; 40:3; Sng 96:1; 98:1   ^z 5:10 Kis 19:6; Ais 61:6; KTH 1:6; 20:6   ^a 5:11 Dan 7:10; Hi 12:22

hesiyo hesiyo (24) lowe lowesi ma'e lowe uporo ma'e ape'li onuteyewe, lowesi ma'e peri wisere a'i au te'le nine'iteye.

Me unere lo fito ani erau fiyariteye.

6 ¹Sosu a'i pe ane fe sipsip lo yene me unere lo fito tutawe, ani erau fiyariye ape, siyeye. Sosu etiri norohu ta'i a'i ape peri erasi a'i pesiyei no'u erasi wou uteye. Ane peri lo apou wanuwe. "Aiya."^b ²Sosu ane etiri ta siyeye. Siyere! Fe hos wapo a'i ta siye aniye. Meni ta fe lo ape me'iyeni hire onuteye. Ereti lo sahe inapi ta aniteye. Meni ta le ma'e meni owane tutawe lo mato tuhe ta ani asiyei ne auwe. Sosu lowesi iteye su, ai atuwei ne toteye. Lowesi ai lu werese ape mo aine na araroteye.

³Sosu fe sipsip lo yene me unere lo fito nemeroru ani erau fiyariye su, ane etiri norohu nemeroru peri ta wanuwe. Le apou eiye, "Aiya!" ⁴Sosu fe hos tere'e ta teirai. Tahe lo farufaru a'i yehe lo'u wou a'i ne. Meni ape fe hos lo me'iyeni hire sahe onuteye ape, le kairefi pefine a'i iroteye. Lowesi iteye su, marepi fetane a'i omo omo pani werese sahe sasari po'utenamiteye. Ereti lo sahe mene'e pite erasi aniteye. Lu werese tiyati ma'e ai atu fiyarititeye su, lowe aine tera'eye.

⁵Sosu fe sipsip lo yene me unere lo fito faforu ani erau fiyariye. Ane etiri hepene norohu faforu peri ta wanuwe. Le apou eiye, "Aiya!" Ane fe hos iwise a'i siye aniye. Meni ape fe hos me'iyeni hire sahe onuteye ape, etiri lo sahe niye opo hesi a'i aniteye.^c ⁶Sosu ane peri no'u ta etiri hepene norohu hesiyo hesiyo ponei sahe iroteye ape, wanuwe. Le apou eiye, "Lau teriteyei nowe henerairowa. Lowe wiyawi esi ere mo sine ta'aneye apou a'i neriwei henerairowa. Sosu lowe ma'aru tewi a'i aniyei. Serai lowe ayei tewi a'i eterowa. Ahowa, ne me oliv, sosu wain sa'i wafei owe ape au luwaruwere. Lowe so wisere fa ta'ere."^d

⁷Fe sipsip lo yene me unere lo fito ororu ani erau fiyariye su, ane peri no'u, etiri hepene norohu a'i peri erasi uteye ape, wanuwe. Le apou eiye, "Aiya!" ⁸Ane fe hos wareme a'i ape siye aniye. Meni ape fe hos lo me'iyeni hire sahe onuteye ape, iyape lo aiwawe a'i temeniyeyei meni. Sosu meni tere'e ta iyape, "Awei Fisiye Yo," le ma'e mo'o umasiteye. Owane Sitewi lai lowesi ma'e kairefiyeyei auwe. Lowesi omo omo pani fiyari iteye su, lowesi lu taune tomu ne'ese ape weneri hesiyo hesiyo apou aiwawe au hese ereiye. Weneri ta'i ta, lowesi lai lu taune werese aine tera'eye. Lu tewi tamo mene'e se aine tou ereye. Lu tewi tamo lau lai temeniye ereye. Lu tewi tamo u tahe se temeniye ereye. Sosu lu tewi

^b 6:1 KTH 4:6; 5:1   ^c 6:5 Sek 1:8; 6:1-6   ^d 6:6 Israel lo etiri tutawe, lowe ta'aneyei awei sahe yehe samesiya ape, apou wain sa'i wafei. Sosu etiri to'uressi lowe me oliv ta'aneyei awei sahe samesiya. Serai Owane Sitewi lai meni ape ma'e fe hos iwisi a'i me'iyeni sahe onuteye ape, etiri hesi ape aine luwarwe ne einamirowa.

tamo you erawe lai lowe tomu tera'e ereye. Serai lu taune weneri ta'i ape mo werese sahe temeniye po'uteye.^e

⁹Sosu fe sipsip lo yene me unere lo fito erenawe ani erau fiyariye su, ane lu taune lo hepene wari ape unahi sahe, lowe aine tera'eye ape, lo hepene wari ape unahi sahe iroteyei, siyeye. Lu taune ape mo Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariteye su, sosu yo seni wara'i a'i lo au atuatu fiyariteye su, lu tere'e tamo lowe werese aine tera'ete ye. ¹⁰Lowe werese peri erasi se apou uteye, "Nowe eiwerou su, Meni Owane kairefi a'i, ne ninawe ninawetorowa awere? Ne wara'i pefine a'i ne. Peri werese no wiyeme pefine a'i ne. Eiwerou su ne lu ape mo ma'e, nomo aine tera'ete ye ape, itiya'u aine tera'erowa awere?" ¹¹Sosu Owane Sitewi lai lowe werese ma'e ta'i ta'i a'i ipari tahe wapo pitase a'i au ani asiteye. Le lowe ma'e eiye, "Fene nowe oso a'i fa tei ninawete. Lu taune tere'e tamo peri ano tote umasiteye ape, lowe lu tewi ano aine tera'e temeniye ape mo, tepa'asiyei su, ane fara'u fene ne lowe ma'e itiya'u aine tera'e ererowa."^f

¹²Sosu a'i pe fe sipsip lo yene me unere lo fito moruwene ani erau fiyariye. Sosu ane awe erasi a'i awei sahe tei auseriye siyeye. Poweiye ape pasi wou henerai. Ipari tahe papa'u a'i fe meme lo towe ta'anete ye ape, wou a'i ne. Yame ape lo'u farufaru a'i henerai, fisa'i wou a'i ne.^g ¹³Eiwariyemi tamo hi awei sahe winetai ereye, me owarape so wou a'i ne. Fiyaru aiye yei su, me owarape so pere'e ape mo werese liline winetai ereraisiya.^h ¹⁴Sosu ni'arawe perati fiyari po'uteye apou wou meni ta hawaiye towe ani noweritiye. Sosu omo pani werese sosu omo kemere lowe werese omo sitewi lowe lo ape arunatiyewe, fiyari howeiye.ⁱ ¹⁵Lu owane tutawe werese, ya'ariyei lu owane werese, ai lu lo lu owane werese, lu kairefi a'i werese, lu yahowa'i werese, sosu lu taune tere'e tere'e, lowe werese omo erasi lo tapiye patewi papu onu fareyare ereye. Sosu tapiye erasi ape papu lowe onu fareyare ereye.^j ¹⁶Lowe omo tapiye mo ma'e apou uteye, "Tapiye omo, Fene winetaira! Nomo sahe napetu fareyarera. Nomo Owane Sitewi lo nihari, me to'u tutawe sahe onusiya ape ne, atoweiyesiya. Aiwawe fene fe sipsip lo yene lo ai marepi ape ne, nomo ma'e napetu fareyarete."^k ¹⁷Nowe ape se ai marepi erasi a'i lowesi lo lu taune werese ma'e henerai tepa'asirowa. Ai marepi lowesi lo ape lu taune ape mo piye sahe tei kairefiye uwateyerowata.^l

Owane Sitewi lu taune ne'ese, 144 tausen, si hene ta'uwe aniye.

7 ¹Sosu mo'o a'i pe ane Owane Sitewi lo ipari wisere a'i hesiyo hesiyo siyeye. Ta'i ta poweiye wiraisiya ape ma'e teiteye, ta'i ta

^e 6:8 Jer 15:1-3; Ese 5:12,17; 14:21 ^f 6:11 KTH 7:9,13; 19:14 ^g 6:12 Mt 24:9; Ap 2:20; KTH 11:13 ^h 6:13 Ais 34:4 ⁱ 6:14 KTH 16:20 ^j 6:15 Ais 2:10,19,21 ^k 6:16 Lu 23:30 ^l 6:17 Jol 2:11; Mal 3:2

poweiye itorisiya ape ma'e, teiteye, sosu heta eyate feni ma'e, heta epi feni ma'e teiteye. Lowe fiyaru hesiyo hesiyo awei sahe henerai ape, anite tawesiteye. Serai owe fiyaru ta, omo pani werese, sa'i sa'i werese, me etiri werese sahe faterowata.^m 2 Sosu ane Owane Sitewi lo ipari wisere a'i poweiye wiraisiya ape ma'e siye aniye. Le Owane Sitewi norohuwe a'i lo yaru ereti lo sahe aniteye. Le peri kairefi erasi a'i Owane Sitewi lo ipari hesiyo hesiyo ape mo ma'e uteye. Owane Sitewi lai lowe ma'e kairefi pani pani werese, sa'i sa'i werese ape mo luwaruweyei ne auwe. ³Le lowe ma'e uteye. Fene ninawete! Fene omo pani, sa'i sa'i werese, me etiri werese owe ape au luwaruwete. Tu Owane Sitewi lo wiyawi yahowa'i a'i siye lu taune ape mo, nomo mapine lowe lo sahe Owane Sitewi nomo lo yaru au Leserowa. Nomo yaru lo lowe ma'e au lese tepa'asiyei su, sosu fene etiri werese fara'u au luwaruwere!ⁿ

Owane Sitewi Israel lo lu tewi, 144 Tausen, ariariyeye.

⁴Lu taune Owane Sitewi lo yaru aniye ape ne, ane apou wanuwe. Lu taune 144 tausen ta'uwe hene aniye. Owane Sitewi lai Israel lo lu tewi werese ma'e ei ta'uwe aniye.^o

⁵Juda lo lu tewi, 12 tausen, Owane Sitewi lo yaru aniye.

Ruben lo lu tewi, 12 tausen,

Gat lo lu tewi, 12 tausen,

⁶Aser lo lu tewi, 12 tausen,

Naptali lo lu tewi, 12 tausen,

Manase lo lu tewi, 12 tausen.

⁷Simeon lo lu tewi, 12 tausen,

Levi lo lu tewi, 12 tausen,

Isakar lo lu tewi, 12 tausen,

⁸Sebulun lo lu tewi, 12 tausen,

Josep lo lu tewi, 12 tausen,

Benjamin lo lu tewi, 12 tausen.

Lu taune ape mo Owane Sitewi lo yaru aniye.

Lu taune ne'ese nowe ape se etiri luwaru erasi a'i henerai ape, ma'e fai.

⁹Sosu mo'o a'i pe ane lu taune ne'ese siyeye. Owe meni ta lowe nawiterowata. Lowe omo omo werese ma'e fai. Niyene niyene werese ma'e fai. Sosu tahe tere'e tere'e ma'e fai. Sosu peri tere'e tere'e aiwawe a'i ta'uwerai. Lowe werese me tuto'u tutawe sahe, sosu fe sipsip lo yene nihari teirai. Lowe ipari tahe pitase wapo a'i ani asiteye. Lowe ereti lowe lo sahe siye towe tamo anite aiwaweyete. ¹⁰Serai lowe peri erasi a'i apou uteye,

^m 7:1 Jer 49:36; Dan 7:2   ⁿ 7:3 Ese 9:4; KTH 9:4   ^o 7:4 KTH 14:1,3

“Owane Sitewi nomo lo me tuto'u tutawe sahe onunamisiya ape, sosu fe sipsip lo yene aiwawe lowesi yo seni luwaru a'i ani sasari pamoweyewe, nomo ma'e marepi hepene he'i a'i auwe.”^p

¹¹Sosu Owane Sitewi lo ipari wisere werese a'i, sosu ya'ariyei lu meni ta werese hesiyo hesiyo, sosu etiri hepene norohuwe a'i hesiyo hesiyo, me tuto'u tutawe tei yose aperayesiya. Lowe werese a'i nihari lowe lo sahe, lowe uporo ape'i onuwewe, le ma'e au te'e wisereye nine'inamiteye.

¹²Lowe peri erasi apou uteye,

“Etiri pefine a'i tene! Nomo ne ma'e au te'e nine'isiya.

Iyape no erasi pefine a'i ne. Marepi no wisere erasi a'i ne. Ne kairefi werese lo sitewi. Ne kairefi erasi pefine a'i ne. Ne etiri werese hi ani araronamisiya. Serene nomo ne ma'e mi mi pasi pasi weriyei au te'e wisereye nine'inamitorowa. Peri ape pefine a'i tene!”^q

¹³Sosu ya'ariyei ta'i ane ma'e itiya'u ei toweriye. “Lu taune ipari tahe wapo pitase a'i ani asiteye ape, lowe eiwerai awere? Lowe piye omo ma'e fai awere?” ¹⁴Sosu ane le ma'e itiya'u apou eiye, “Meni Owane, ne so'oruwete tene! Ne ane ma'e te'ere.”

Sosu le ane ma'e eiye, “Lu taune ape mo lowe nowe ape se etiri luwaru erasi a'i henerairowa ape, teriteyei su, lowe tote tawesiyei lowe lo tei kairefiiyerowa. Lowe Owane Sitewi lo lu feni a'i ne. Fe sipsip lo yene temeniyeye su, fisa'i lo yo seni luwaru a'i lowe lo au hu sasari pamowe tepa'asiye. Ipari tahe lowe lo wapo asevaro a'i henerai.”^r ¹⁵Serene lowe Owane Sitewi lo me tuto'u tutawe ta'uwerai. Lowe le ma'e mi mi pasi pasi weriyei wiyawi wesi tutawe lo sahe au ta'ananamisiya. Sosu Owane Sitewi lai lowe ma'e au noweinoweinamirowa. ¹⁶Lowe lau erasi teriterowata. Sa'i wawe teriterowata. Aiwawe a'i poweiye lai lowe ma'e ti fofowei erasi a'i teriterowata. Poweiye lo ai tahe lowe lo ti fofowei teriterowata. Piyene awere?”^s ¹⁷Serene fe sipsip lo yene lai me tuto'u tutawe ponei sahe iroteye ape, le lowe werese au noweinoweinamitorowa. Le lowe ma'e sa'i wara'i a'i hepene norohu a'i aunamisiya ape, henetirowa. Sosu Owane Sitewi lai nihe sa'i werese lowe lo au ani taineterowa.”^t

Me unere lo fito to'u ani erau fiyarisawi.

8 ¹Sosu a'i pe fe sipsip lo yene me unere lo fito to'u ani erau fiyarisawi. Me unere lo fito ape ani erau tepa'asiye su, no'u ta ni'arawe hire ma'e nowe tewi a'i ape wanu ta'ame. ²Sosu ane Owane Sitewi lo ipari wisere a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7), Owane Sitewi lo nihari saro teiteye ape, Owane Sitewi lai lowe ma'e mene'e mapefuwe ereti feni werese feni hesi a'i ereti lowe lo sahe aniteyei ne auwe.

^p 7:10 KTH 4:10   ^q 7:12 KTH 5:12   ^r 7:14 Dan 12:1; Mt 24:21   ^s 7:16 Ais 49:10

^t 7:17 Sng 23:2; Ais 25:8; KTH 21:4

³Sosu Owane Sitewi lo ipari wisere a'i tere'e ta tapiye wari me tuto'u tutawe saro ahe teirai. Ereti lo sahe le siye awe, tapiye gol ta'aneteye ape, aniteye. Owane Sitewi lai me mari towe heneri erasi pefine a'i ape le ma'e auwe. Lu taune Owane Sitewi ma'e te'e toweriteye su, Owane Sitewi lo ipari me mari towe aiwawe a'i tapiye wari ape sahe yehe ti meteye." ⁴Me mari towe lo itomu heneri wisere a'i ape, sosu aiwawe lu taune werese Owane Sitewi ne tote tawesiteye ape, lowe le ma'e au te'e toweriteye. Peri lowe lo ape mo siye awe, papu iroteye ape, Owane Sitewi ma'e itomu siye aroweteye. ⁵Sosu Owane Sitewi lo ipari ape lai siye awe, tapiye gol ta'aneteye ape, ereti lo sahe aniteyewe, yehe harite siye awe papu fuwe. Sosu le yehe harite ape hi awei pani pani sahe ani teroso fiyari arosawi. Yehe harite ani teroso fiyari arosawi su, mo'o pesiyei no'u erasi perati fiyari howeiye. Mera'o mi ape aiwawe pani pani mitaiyeyei howei aruwe. Sosu nowe ape se awe erasi omo pani werese tei auseriyeve."

Owane Sitewi lo ipari wisere a'i mene'e mapefuwe fateye.

⁶Sosu Owane Sitewi lo ipari ereti feni werese feni hesi a'i mene'e mapefuwe ereti feni werese feni hesi a'i ereti se aniteyewe, ahi ma'e fateyei ne fuwe.

⁷Owane Sitewi lo ipari tutawe, le mene'e mapefuwe ape fateye. Siyere! Owane Sitewi lai sa'i naretei tapiye wou ani fu arosai. Sosu yehe erasi meni fisa'i mase aiwawe a'i hi awei sahe ani terososai. Serai omo pani tewi ta'i ape ti sero'o po'uteye. Omo pani werese sahe, tewi hesi wisere a'i iroteye. Me werese omo pani tewi ta'i iroteye ape, ti sero'o po'uteye. Me werese omo pani tewi hesi tere'e wiyeme iroteye. Sosu senarepe, me towe, etiri werese ape mo omo pani tewi ta'i sahe iroteye ape, ti sero'o po'uteye. Senarepe, me towe, etiri ape mo, omo pani tewi hesi a'i sahe iroteye ape wiyeme a'i iroteye."

⁸Owane Sitewi lo ipari nemeroru, le mene'e mapefuwe fateye. Siyere! Owane Sitewi lai yehe omo erasi a'i sa'i sa'i erasi papu ani fu arosawi. Serai sa'i tewi ta'i fisa'i wou henerai. Sa'i tewi hesi tere'e wiyeme a'i iroteye. ⁹Etiri werese ape mo, hepene norohuwe iroteye ape, sa'i tewi ape sahe iroteye ape, werese temeniyeye. Sosu aiwawe a'i wai erasi, sa'i tewi ape sahe iroteye ape, aine aporuwe.

¹⁰Owane Sitewi lo ipari faforu mene'e mapefuwe lo fateye. Siyere! Eiwariyemi erasi ta omo hire ma'e winetairai. Yehe erei mi wou mitaiye itorai. Eiwariyemi ape sa'i mai omo pani tewi ta'i iroteye ape, sosu sa'i paserou oso a'i omo pani ape sahe itoraiteye. Sa'i mai, sosu sa'i

---

" **8:3** KTH 5:8; Kis 30:1-3   **8:5** Wkp 16:12; KTH 11:19; 16:18   **8:7** Kis 9:23-26; Ese 38:22; Jol 2:30

paserou omo pani tewi hesi tere'e sahe iroteye ape, wiyeme a'i iroteye.
¹¹Eiwariyemi erasi ape lowe lai iyape apou te'esiya. Etiri luwaru horuse ai a'i ne. Etiri horuse ai a'i ape sa'i tewi ta'i sahe winetaiye. Serai sa'i werese omo pani tewi ta'i ape sahe horuse ai a'i henerai. Lu taune werese sa'i ape ene aye su, lowe temeniyeye.^x

¹²Sosu Owane Sitewi lo ipari ororu ape mene'e mapefuwe lo fateye su, sosu siyere! Poweiye, yame, eiwariyemi ape mo nowe tewi ta'i ape sahe tei tamo aine noruweye, pasi wou henerai. Nowe tewi hesi a'i tei noruweye su, poweiye mi tewi mitaiyeye. Sosu aiwawe a'i yame, eiwariyemi nowe tewi ta'i ta tewi mitaiyeteye.^y ¹³Sosu ane irowe yaruwapi ni'arawe unahi sine uweiteyi siyeye. Le apou uteye, Wirepu, Wirepu, Wirepu. Lu taune awei pani sahe irosiya ape, fene. Weiyai! Owane Sitewi lo ipari tere'e mo mene'e mapefuwe fateyi su, etiri orese erasi a'i fene sahe henerairowa.^z

Mene'e mapefuwe erenawe fateye.

9 ¹Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari erenawe mene'e mapefuwe lo fateye. Eiwariyemi ta ni'arawe ma'e hi awei ma'e winetairai. Tapiye erasi potu a'i ta awei yo, sitewi ta'ame ape, yo ahi hire sahe ti tawesiteye. Owane Sitewi lai eiwariyemi ape ma'e yo ape lo ahi au noweinoweiyei ne auwe.^a ²Eiwariyemi ape tapiye erasi potu a'i, yo ape lo ahi ti tawesiteye ape, le tapiye erasi potu a'i yo ape lo ahi ani erauwe. Awei yo ape sahe yehe itomu papa'u a'i ape wirai. Yehe itomu papa'u a'i ape yehe erasi wou henerai. Yehe itomu ape awei yo papu wirai ape ni'arawe poweiye ti napetu tawesiteye. Serai ni'arawe, poweiye pasi a'i henerai.^b ³Sosu haute tomu ne'ese yehe itomu ape papu henerai. Lowe omo pani werese napetu fiyari ereye. Owane Sitewi lai haute ape awei heripahari lo ai aiwawe a'i auwe.^c ⁴Sosu Owane Sitewi haute ape mo ma'e eiye. "Fene senarepe, motowe, me etiri werese awei sahe irosiya ape, owe ape asakereiyete. Ahowa, fene lu taune werese Owane Sitewi lo yaru mapine sahe lese ta'ame ape mo au luwaruwete."^d ⁵Haute ape lu taune ma'e yame ereti feni werese fara'u au luwaruweyi. Lowe lai lu taune ape ma'e owe ape tomu tera'ere. Lowe lu taune ma'e tomuwei su, fofowei erasi heripahari lo tomusiya wou teriterowa. ⁶Nowe ape se lu taune ape mo temeniyeyei ne nehirowa. Ahowa, lowe temeniyerowata. Temeniyeyei lowe sahe henerairowata.^e

⁷Ane haute ape mo siyeye. Lowe ai atuwei ne naneiye. Lowe ai atuwei lo ipari tahe ani asiteye. Mato lowe lo sahe mato tuhe tapiye gol ta'aneteye ape iroteye. Nihari lowe lo lu nihari wou ne.^f ⁸Mato towe lowe

^x 8:11 Jer 9:15   ^y 8:12 Ese 32:7; KTH 6:12-13   ^z 8:13 KTH 9:12; 11:14   ^a 9:1 KTH 20:1

^b 9:2 Stt 19:28; Jol 2:2,10   ^c 9:3 Kis 10:12-15   ^d 9:4 KTH 7:3   ^e 9:6 Jop 3:21; Jer 8:3

^f 9:7 Jol 2:4

lo pitase a'i ne. Taune lo mato pitase aiwawe a'i ne. Pi lowe lo you erawe lo pi aiwawe a'i ne.⁸ ⁹Lowe ereti epi feni se tiye ta aniteteye. Haipi lowe lo lo no'u fe ai no'u erasi wou irowe.^h ¹⁰Lowe heripahari lo ini aiwawe a'i ne. Heripahari lo ini lai lu taune tomuwe i su, lowe fofowe i tawirawiyei erasi teriterowa. Yame ereti feni werese heripahari lo ai lu taune tomuwe i su, tawirawiyei erasi teriterowa. ¹¹Ipari luwaru tutawe ape meni owane tutawe wou ne. Le awei yo, sitewi ta'ame ape, au noweinoweinamisiya. Le haute ape mo au noweinoweinamisiya. Ipari luwaru a'i lo owane lo iyape peri Hibru apou te'esiya. "Abadon." Sosu iyape peri Grik aiwawe a'i apou te'esiya. "Aporiyan." Peri eite lo sitewi aiwawe meni ta etiri werese au luwaruwe po'uteteye siye meni.

¹²Sosu a'i pe etiri orese tutawe ape mo tepa'asiye. Siyere! Etiri orese erasi hesi a'i tamo henerairowa.

¹³Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari moruwene mene'e mapefuwe lo fateye. Sosu ane peri no'u erasi wanuwe. Tapiye wari, tapiye gol ta'aneteye ape sahe, fe bulmakau lo pa'are oriye sahe lototeye. Tapiye wari ape Owane Sitewi lo me tuto'u tutawe sahe iroteye. ¹⁴Peri no'u ape Owane Sitewi lo ipari moruwene ma'e apou eiye, "Satan lo ipari luwaru hesiyo hesiyo Owane Sitewi lai lowe wafei se ti tawesiteye ape, ne lowe erau arosawire. Lowe sa'i mai erasi Yufretis saro ironamiteye." ¹⁵Owane Sitewi lai nowe ape se lowe erau arosawiyei ne ariariyeye. Lowe erau arosawiyei su, lowe lu taune tewi ta'i a'i ape mo aine tera'erowa. Lu taune tewi hesi tere'e ape mo, lowe wiyeme irorowa. Serai nowe ape se, Owane Sitewi lai ariariyeye ape, henerai su, le ipari lo ape ipari luwaru hesiyo hesiyo erau arosawiyei ne eimawesawi.ⁱ ¹⁶Sosu a'i pe ipari luwaru ape mo ai atu siye lu tomu ne'ese, 200 milion, fe hos lo me'iyeni sahe onuwei ne ta'uwerai. Ane nawiteyei lowe lo, wanuwe. ¹⁷Ane etiri ape mo suwou se siyeye. Ane fe hos sosu ai atu siye lu ape mo fe hos lo me'iyeni sahe onuteye ape mo, siyeye. Ai lu ape mo lai lowe ai wafei uperi ape mo ani asi ereye. Ai atu wafei uperi ape mo nihari tere'e tere'e se ta'aneye. Lowe yehe mi lo'u wou, sosu tapiye norohuwe wou, sosu tapiye a'i wou ta'aneye. Fe hos lowe lo tu pa'are nihari apou a'i ne. You pusi erawe laion lo nihari wou a'i ne. Ahi lowe lo sahe yehe, sorowe itomu a'i, sosu itomu wareme a'i nowe ma'e henerai. Itomu apou irowe hote uwase heneri somusiya wou a'i ne. ¹⁸Etiri hesi heta lu taune ma'e henerai su, lowe lu taune tewi ta'i temeniyeye. Yehe itomu sosu itomu a'i, fe hos lo ahi sahe, henerai ape, lowe lu taune weneri tewi ta'i aine tera'eye. Lu taune weneri tewi hesi ape mo wiyeme a'i iroteye. ¹⁹Fe hos ape lo kairefi ahi, ini lo sahe irosiya. Ini lowe lo ape haru mato wou ne. Fe hos lo ini haru mato wou irosiya ape, lai lu taune tomu na fofowe i luwaruweteye.

⁸ 9:8 Jol 1:6   ^h 9:9 Jol 2:5   ⁱ 9:15 KTH 8:7-12

²⁰Lu taune tewi hesi tere'e etiri luwaru a'i aine tera'e temeniye ta'ame ape, lowe yo seni luwaru lowe lo me'iyeni ma'e atati aru ta'ame. Yo seni luwaru ereti se iroteye ape, sosu lowe ipari luwaru a'i ma'e au nine'inamiteye ape, sosu god wawero lowe tapiye gol, tapiye silva, tapiye iwise norohu a'i, sosu metei ta'aneteye ape, god wawero werese lowe lo apaniye se wanuwata, sosu lowe uweirowata.^j ²¹Sosu lu ape mo lu taune weneri tere'e aine tera'eteye. Lowe lu taune weneri tewi tere'e ape sinari temeniyeteye. Lowe tafa'e yo seni luwaru a'i ironamiteye. Aiwawe lowe etiri tamo tiyati ta'arei aniteye. Lowe yo seni apou ape mo iroteye su, lowe yo seni apou ape me'iyeni ma'e atati aru ta'ame.

Owane Sitewi lo ipari one towe oso a'i ta ereti lo sahe aniteye.

10 ¹Sosu a'i pe ane Owane Sitewi lo ipari kairefi a'i hire ma'e itoraiyei aute siye aniyeye. Aitu sapu mase tahe pa'are lo napetu ti tawesiyewe, itorai. Haru sa'i ta mato lo hire iroteye. Nihari lo poweiye mi wou a'i ne. Lowe hesi lo wesi me tou wou a'i ne. Lowe hesi yehe mi wou ti etine wiye. ²Ereti lo sahe one towe oso a'i ta, tosowe ape, aniteye. Sosu lowe eyate feni lo hare ite erasi hire sahe futeye. Sosu lowe epi feni lo omo pani hire sahe futeye. ³Le peri no'u erasi apou uteye. You erawe apuwei pere'i erasi wou a'i iroteye. Le peri erasi uteye su, ane mera'o mi ereti feni werese feni hesi a'i (7) no'u erasi peratiyei, wanuwe. ⁴Sosu mera'o ereti feni werese feni hesi a'i (7) ni'arawe sahe peratiye su, ane one towe sahe peri lowe lo leseyei ne toteye. Ahowa, ane peri erasi ta ni'arawe hire ma'e apou uteyei aute wanuwe, "Peri ape mo, mera'o mi ereti feni werese feni hesi a'i (7) uteye ape, ne ti tawesite, one towe sahe owe ape lesere."^k

⁵Sosu ane Owane Sitewi lo ipari ape hare ite sahe omo pani hire sahe teiteyei siyeye ape, le ereti eyate feni lo ni'arawe hire ma'e ei ani aroweye.^l ⁶Le peri ta au te'e naneiye. "Ane Owane Sitewi lo iyape ei ani arowesiya. Le mi mi pasi pasi weriyei ironamitorowa ape, le etiri werese ni'arawe hire sahe irosiya ape, etiri werese awei pani irosiya ape, sosu etiri werese sa'i sa'i papu irosiya ape, le etiri werese ape mo ta'aneye. Peri te'e naneiyei lo ape wiyeme pefine a'i i'ero a'i henerairowa. Nowe ape se henerai tepa'asiye. Le lu taune werese le ne me'iyeni ma'e atati arunatiteye ape, lowe ma'e au hese ereirowa. Le lowe ma'e fofowei erasi a'i aurowa. ⁷Nowe ape se Owane Sitewi lo ipari to'u mene'e mapefuwe lo faterowa su, Owane Sitewi lo marepi tu naifa tote fareyareteye ape mo, wiyeme pefine a'i henerai tepa'asiyei. Apou wou a'i le peri lo au te'e siye lu werese ma'e tu naifa au te'e areiyeteye."^m

^j 9:20 KTH 16:9,11; Sng 115:4-7; Dan 5:23 ^k 10:4 Dan 12:4,9 ^l 10:5 Lo 32:40; Dan 12:7
^m 10:7 Amo 3:7

⁸Sosu peri ape ni'arawe hire ma'e ane peri uteyei ta wanuwe ape, le ane ma'e apou tame eiye. Owane Sitewi lo ipari ape sa'i sahe omo pani sahe teiteye ape, ne one towe, tosonamiteye ape, ereti lo sahe aiseri.

⁹Ane peri ape wanuwe su, ane Owane Sitewi lo ipari ape ma'e one towe oso a'i ape ei toweriyei ne fi. Le ane ma'e eiye, "One towe ape anirowawe, are. Ne ayei su, ai horuse erasi lire no ma'e tawirawirowa. Ahowa, ahi no sahe neriyawe sa'i wou teriterowa."ⁿ

¹⁰Sosu ane one towe ereti lo sahe aniyewe, ane aye. Ahi ano sahe neriyawe sa'i piyo'u wou teriteye. Ahowa, lire papu wiye su, lire ano sahe horuse erasi a'i tawirawiye. ¹¹Sosu le ane ma'e eiye, "Lu taune werese ne, Omo pani werese ne, peri tere'e tere'e tamo werese, sosu lu owane tutawe werese ne, ne peri ano lowe werese ma'e au te'e fiyari areiyetite."

Owane Sitewi lai lu hesi au te'e areiyeyei ne eimawesai.

11 ¹Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari metei ta ane ma'e wesi ta'aneyei lo me hawese auwe. Le ane ma'e eiye, "Ne sinere! Owane Sitewi lo wesi tutawe ape sahe metei se hawesere. Tapiye wari ape aiwawe metei se hawesere! Tapiye wari ape sahe lowe Owane Sitewi ma'e fe lo'u au hese aroweteye. Sosu lu taune wesi tutawe lo sahe, Owane Sitewi ma'e au nine'isiya ape, au siye eti ninawere."^o ²Ahowa, ne wesi tutawe lo nepawe tewi sahe owe ape au hawesere. Awei tewi ape arure. Ane lai awei tewi ape lu taune, peri ano umasi ta'ame ape, auwe. Yame lu hesi werese ereti hesi a'i aiwawe, lowe Owane Sitewi lo omo weniyei wara'i a'i au ai atu araronamirowa.^p ³Sosu ane lu hesi peri pefine ano lowe ma'e au te'e areiyeyei ne eimawesawirowa. Lowe tote ewiteyei lo peperu tahe lowesi lo sahe aniterowa. Lowesi peri pefine ano iyu menei hesi heta, sosu nowe tewi a'i au te'e fiyari areiyerowa. Nowe poweiyeye ape aiwawe a'i 1,260 nawiterowa."

⁴Lu hesi ape lowe me oliv hesi a'i sosu yehe erei lo wari hesi a'i, wou irosiya. Meni Owane Pefine a'i lai lu taune omo omo pani werese sahe, au noweinoweinamisiya. Lowesi nihari lo sahe teisiya.^q ⁵Lu taune tamo lowesi au luwaruweyeyei ne toteyei su, yehe erasi ahi lowesi lo nowe ma'e henerairowawe, lowe ma'e ti sero'o po'uterowa. Serai lu taune tamo lowesi au luwaruweyeyei ne toteyei su, lowe lowesi aine tera'erowata.^r ⁶Ane lowesi ma'e kairefiyeyei ta auwe. Sosu lowesi aitu sapu ti nateyeyei su, sa'i itorairowata. Serai nowe ape se lowesi peri pefine au te'e fiyari areiyeteye su, sa'i itorairowata. Ane lowesi ma'e kairefiyeyei erasi auwe. Lowesi sa'i sa'i werese meni fisa'i wou ani aweto henerairowa. Lowesi omo omo pani sahe fara'u etiri luwaru orese a'i fa heneraiyeyei ne toteye.^s

ⁿ 10:9 Ese 2:8; 3:1-3   ^o 11:1 Ese 40:3; Sek 2:1-2   ^p 11:2 Lu 21:24; KTH 13:5

^q 11:4 Sek 4:3,11-14   ^r 11:5 2 Sml 22:9; Sng 97:3   ^s 11:6 1 Kin 17:1; Kis 7:17-20; 1 Sml 4:8

⁷Sosu lowesi peri ano au te'le fiyari tepa'asirowa su, ipari luwaru a'i ape awei yo, sitewi ta'ame ape, papu lowesi ma'e ai atuwei ne wirairowa. Le lowesi hi ani ararorowawe, lowesi aine tera'e temeniyerowa.^t ⁸Sosu tahe pa'are lowesi lo yo mai omo erasi a'i sahe howei lotorowa. Omo erasi ape sahe lowe Meni Owane Pefine me tape'i sahe aine tera'e temeniyeye. Omo erasi ape lu ape peri anowe iyape omo Sodom, sosu iyape tere'e apou te'esiya omo pani Isip.^u ⁹Poweiyeye hesi heta tahe pa'are lowesi lo yo mai sahe howei lotorowa. Lu taune omo omo pani tere'e tere'e se ape lowesi siyenarairowa, lu taune niyene tere'e tere'e se, lu taune peri tere'e tere'e se lowesi siyenarairowa. Lowe apou te'eye, "Lowesi fisiye yo papu owe ape towasire."¹⁰ Sosu lowesi temeniyerowa su, lu taune omo omo pani werese, lowe temeniyeyei lowesi lo wanurowa su, lowe marepi nine'i wisereye irorowa. Marepi lowe lo fetane a'i teriterowa. Lowe lu hesi temeniyeyei wanurowa su, lowe ta'uwe hereiyeyei erasi a'i irorowa. Piyene awere? Marepi tote nine'iyeyei lowe lo apou a'i ne, "Lu hesi ape lu taune omo omo pani werese sahe au luwaruwenamiteye."¹¹ Poweiyeye hesi heta tewi oso a'i tepa'asirowa su, Owane Sitewi lai hepene norohuwe lowesi lo si tame ta'ane fate norohuwerowa. Sosu lowesi si tame ta'ane norohuwe sinerowa su, lu taune lowesi siyerowa su, lowe werese hepene se su'arirowa.^v ¹²Sosu lowesi peri erasi ni'arawe ma'e uteyeyei wanurowa. Peri ape apou eiye, "Fenesi hire eito ma'e yanera." Serai lu taune lo nihe se, lowesi ni'arawe hire ma'e aitu sapu ponei sahe yaneyeyei siye arowerowa.^w ¹³Nowe ape henerairowa su, awe erasi auseriyerowa. Omo erasi ape sahe wesi tomu ne'ese a'i winetai luwaruwerowa. Awe erasi ape sahe lu taune 7 tausen temeniyerowa. Lu taune tere'e tamo wiyeme iroteye ape, lowe atoweiyeye irotorowa. Serai lowe Owane Sitewi omo hire sahe ironamitorowa ape, lowe le ma'e au te'le nine'i wisereyete.^x ¹⁴Wirepu nemeroru ape i tepa'asiye. Siyere! Wirepu faforu nowe luwaru lowe ma'e i'ero a'i henerairowa.^y

Owane Sitewi lo ipari wisere a'i to'u mene'e mapefuwe au fateye.

¹⁵Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari to'u mene'e mapefuwe lo fateye. Sosu peri erasi tamo ni'arawe ma'e kairefi a'i apou uteye,

"Owane Sitewi nomo lo sosu meni ape le hi awei ma'e eimawe arosai ape, lowesi lai yo seni luwaru a'i ape mo hi ani araro sasari pamowete.^z Lowesi meni Owane tutawe heneraiyewe, lu taune omo omo pani werese irosiya ape, au noweinoweinamitorowa."^z

¹⁶Sosu ya'ariyeyei lu meni ta werese hesiyo hesiyo me tuto'u lowe lo sahe onuteye ape, lowe Owane Sitewi ma'e nihari lowe lo awei ma'e ape'i onuwewe, le ma'e nine'i wisereyeye. ¹⁷Lowe apou te'ete,^y

^t 11:7 Dan 7:21; KTH 17:8   ^u 11:8 Lu 13:34   ^v 11:11 Ese 37:5,10   ^w 11:12 2 Kin 2:11
^x 11:13 KTH 6:12; 16:18   ^y 11:14 KTH 9:12   ^z 11:15 Sng 10:16; Dan 2:44

“Owane Sitewi, ne kairefi pefine a'i ne. Nomo ne ma'e peri au te'e wisereyesiya. Tu naifa weriyei ne saro ironamiteye. Sosu pereye nowe eite se, ne ironamisiya. Ne kairefi erasi no aniye. Pereye nowe eite se Meni Owane tutawe heneraiyewe, lu taune werese au noweinoweinamisiya. Serai nomo ne ne au te'e wisereyesiya.

¹⁸ Ahowa, lu taune peri no wanu umasi ta'ame ape, lowe ne ma'e ai marepi erasi a'i totenamirowa. Piyene awere? Nowe eite se ne yo seni luwaru a'i lowe lo au hese ereirowa. Nowe ape se awei lu owane werese lu taune aine tera'eteye ape ne, lowe werese ma'e itiyau aine tera'e sasarirowa. Ahowa, nowe ape se aiwawe a'i, wiyawi lu taune werese no, lu ape mo, peri no au te'e fiyariteye ape, sosu lu taune ne ma'e au te'e wisereye nine'iteye ape, sosu lu taune iyape no ei ani aroweteye ape, sosu lu taune iyape se iroteye ape, sosu lu taune iyape yahowa'i ape se, nowe ape se ne lowe werese ma'e etiri wisere a'i auwei ne i'ero a'i henerairowa.”^a

¹⁹ Sosu Owane Sitewi lo wesi tutawe ni'arawe hire sahe ironamisiya ape, yo tosowe. Ane omoto erasi wesi ape papu sahe siyeye. Me wari ape papu sahe ane Moses lo yo peri saro iroteye ape, siyeye. Sosu ane pesiyei mera'o erasi ne'ese me wari ape sahe heneraiyei siyeye. Peri no'u erasi a'i uteye. Awe erasi auseriyeye. Sosu sa'i naretei a'i tapiye orese a'i wou itoraiyei siyeye.^b

Jon lai menitani ta sosu haru luwaru erasi ta siyeye.

12 ¹ Sosu a'i pe ane yaru erasi ta ni'arawe hire ma'e aute siyeye. Menitani ta ipari tahe lo poweiye mi wou ani asiteye. Le saro onuteyewe, lowe lo yame sahe atoteye. Mato lo sahe mato tuhe ani asiteye. Mato tuhe ape eiwariyemi ereti feni hesi lowe hesi a'i (12) ta'aneye. ² Menitani ape eimane tahe se iroteye. Sosu nowe ape se eimane auteiyei ne ataheyeyei su, le fofowei erasi a'i teriteye. Le peri erasi a'i uteye.^c

Haru luwaru erasi lo'u a'i sepei Satan wou ne.

³ Sosu ane yaru erasi tere'e ta ni'arawe hire ma'e siyeye. Siyere! Ane haru luwaru erasi lo'u a'i siyeye. Haru ape mato ereti fene werese feni hesi a'i (7) iroteye. Mato werese ta'i ta'i a'i sahe fe bulmakau lo tu keraro pa'are wou ereti feni hesi (10) nowe ma'e henerai. Haru lo mato werese sahe mato tuhe oso a'i hire sahe onuteye.^d ⁴ Haru ape lai ini lo peipaiyeteye su, le eiwariyemi ni'arawe hire irosiya ape, tewi ta'i hi awei ma'e sasari arosai. Eiwariyemi tewi hesi wiyeme iroteye. Sosu haru

^a 11:18 Sng 110:5; Ro 2:5; KTH 20:11-13; Sng 115:13   ^b 11:19 Hi 9:4; KTH 8:5; 15:5; KTH 16:21   ^c 12:2 Mai 4:10   ^d 12:3 Dan 7:7

luwaru a'i ape menitani ape nihari sahe teiteye. Menitani ape meni eime auteiyei ne ataheyewa. Menitani ape meni eime auteiyei su, haru luwaru a'i ape meni eime lo a po'uteyeyi ne totesiya.^e ⁵Sosu menitani ape meni eime auteiye. Ahowa, Owane Sitewi lai meni eime ape ereti se witane a'i ani tepa'asi aniyewe, omo hire ma'e le mase hene wiye. Sosu me tuto'u tutawe lo sahe aiwawe a'i onurowa. Meni eime ape meni Owane tutawe henerairowawe, lu taune omo omo werese irosiya ape, me au kairefi a'i se au noweinoweinamirowa.^f ⁶Sosu menitani ape meni eime autei tepa'asiye su, le ipo ma'e iteroti. Owane Sitewi lai wesi ta le ne ta'aneye. Iyu menei hesi heta yame moruwene omo ape sahe Owane Sitewi lai le au noweinoweiteye.

⁷Sosu a'i pe ai atu lo no'u erasi ni'arawe hire ma'e henerai. Owane Sitewi lo ipari iyape Maikel, sosu ipari wisere tomu ne'ese lo aiwawe a'i lowe mo haru luwaru erasi ape, mase ai atu tiyatiteye. Haru luwaru ape sosu sepei luwaru a'i lo mase lowe ai atu tiyatiteye.^g ⁸Ahowa, Owane Sitewi lo ipari ape mo lai haru luwaru a'i ape hi ani ararowe. Serai lowe haru luwaru ape sepei ne'ese lo ape mase hi awei sahe eito ma'e ani fu arosai. ⁹Serai haru luwaru erasi ape iyape Satan. Le sepei luwaru pefine a'i ne. Owane Sitewi le hi awei ma'e ani fu arosai. Tu naifa weriyeyi weriyeyi haru ape ironamiteye. Le lu taune ne'ese erasi au arearenamiteye. Serai Owane Sitewi lai haru ape hi awei se eito ani fu arosai. Sosu sepei luwaru werese a'i lo aiwawe a'i hi awei sahe ani fu arosai.^h

¹⁰Sosu ane peri no'u erasi ta ni'arawe hire ma'e apou uteye ape wanuwe,

“Pereye nowe eite se Owane Sitewi lai lu taune werese awei sahe eite mo si ete hene aniye. Owane Sitewi lo kairefi erasi a'i, omo ni'arawe hire ma'e irosiya ape, sosu Kraisi lo iyape erasi a'i amerame a'i henerai tepa'asiye. Piyene aware? Ipari luwaru a'i ape, Satan, Owane Sitewi lo lu feni werese ma'e mi mi pasi pasi weriyeyi Owane Sitewi nomo lo ma'e peri wawero apou au fu te'enamisiya ape, Owane Sitewi lai le hi awei sahe eito ani fu arosai.ⁱ

¹¹ Lu taune Owane Sitewi lo peri umasiteye ape, lowe lai sepei luwaru ape ani ararowe. Fe sipsip lo yene, Jisas me tape'i sahe temeniyeye su, fisa'i lo se lowe si ete hene aniye. Lowe peri pefine a'i lo lu taune ma'e au te'e fiyariteye. Serene lowe sepei luwaru a'i ape ani ararowe. Lowe Owane Sitewi ne marepi erasi a'i tote wawesiyenamiteye. Serai lowe le ne ai atuteye su, lowe le ne temeniyeyei ne tote ta'ame.

^e 12:4 Dan 8:10   ^f 12:5 Ais 7:14; 66:7; Sng 2:9; KTH 19:15   ^g 12:7 Ju 9   ^h 12:9 Stt 3:1,14; KTH 20:2   ⁱ 12:10 Jop 1:11; Sek 3:1

¹² Lu taune werese sosu etiri werese ni'arawe hire ma'e irosiya ape, fene nine'inamite. Ahowa, fene hi awei sahe irosiya ape, sosu sa'i sahe irosiya ape, Weiyai! Sepei luwaru pefine a'i hi awei ma'e itorai. Le ai marepi erasi a'i tote ironamisiya. Nowe lo le po'uteyeyi ape oso a'i irosiya. Le so'oruwe a'i ne. Serene le ai marepi erasi a'i totenamisiya."^j

¹³ Sosu haru luwaru ape, hi awei ma'e ani fu arosai ape, siye so'oruweye su, le menitani ape, meni eime auteiye ape, mo'o umasiti.

¹⁴ Ahowa, Owane Sitewi lai menitani ape ma'e irowe yaruwapi lo haipi erasi auwe. Irowe yaruwapi lo haipi se le haru luwaru a'i ape arunatiyewe, ipo ma'e sine wiye. Le wesi ape, Owane Sitewi lo ta'aneyeyi ape ma'e, sine wiye. Wesi lo ape sahe Owane Sitewi lai menitani ape nowe iyu menei hesi heta, sosu yame moruwene au noweinoweinamiteye. Haru luwaru ape menitani ape au luwaruwerowata.^k ¹⁵ Haru luwaru ape lo ahi sahe pisa'i erasi a'i sa'i mai wou menitani ape me'iyeyi topohosawi. Sa'i he'i erasi howeirai su, le menitani ape sa'i erasi ape hire fa fetaneyetiyeyi ne toteye. ¹⁶ Ahowa, awei ape lai menitani au pati anirai. Owane Sitewi lai awei ani tosowewe, sa'i mai ape, haru lo ahi nowe ma'e topohoteye ape, awei yo ape papu here itowe. ¹⁷⁻¹⁸ Sosu haru luwaru ape menitani ape ma'e ai marepi erasi a'i totenamiteye. Serene le menitani ape lo eimane tape tere'e werese ma'e ai atuwei ne fi. Sosu lu taune werese Owane Sitewi lo yo peri tote umasiteye ape, sosu lu taune werese Jisas lo peri au te'e fiyariteye ape, le aiwawe a'i lowe ma'e ai atuwei ne fi.^l

13 ¹ Sosu Haru luwaru sa'i sa'i erasi ape tewiye ma'e teiteye.

Sa'i eifariyai luwaru erasi ta sa'i papu wirai.

Sosu a'i pe ane sa'i eifariyai erasi ta sa'i papu wiraiyeyi siyeye. Le mato ereti feni werese feni hesi a'i (7) iroteye. Sosu le fe bulmakau lo pa'are keraro ereti feni hesi (10) mato lo papu wirai. Fe bulmakau lo pa'are keraro ta'i ta'i a'i hire sahe meni owane tutawe lo mato tuhe oso a'i onuteye. Mato werese lo ape sahe iyape ta, Owane Sitewi ma'e au te'e naruteye ape, au leseye.^m ² Sa'i eifariyai ape, ane siyeye ape, apou wou a'i ne. You pusi erawe erasi lo nihari wou ne. Eifariyai lo lowe fe bea lo lowe aiwawe a'i ne. You pusi erawe erasi, fe Laion, lo ahi aiwawe a'i ne. Haru luwaru erasi ape lai eifariyai ape ma'e kairefi topo lo auwe. Le me tuto'u erasi lo ape eifariyai ma'e fa onuwey ne auwe. Iyape erasi a'i lo ape, le eifariyai ape ma'e auwe. Serai eifariyai ape meni owane luwaru pefine a'i henerai.ⁿ ³ Tu naifa eifariyai lo mato ta aine towesiyewe, le temeniyeye.

^j 12:12 Ais 44:22; 49:13   ^k 12:14 Dan 7:25; 12:7   ^l 12:17-18 KTH 11:7

^m 13:1 KTH 17:7-12   ⁿ 13:2 Dan 7:4-6

Ahowa, enite tomu ne'ese lo ape foro'owe niyemaiyeye. Lu taune, omo omo werese iroteye ape, lowe enite niyame ape siyeye su, lowe hepene se su'ariyewe, lowe le ma'e tote umasiteye.^o ⁴Haru luwaru erasi ape lai eifariyai ma'e kairefi topo lo auwe su, lu taune werese haru ape au nine'i wisereyete. Sosu lowe eifariyai erasi ape ne au nine'i wisereyete. Lowe apou te'eye. “Eiwerai eifariyai ape wou aiwawe awere? Eiwerai le ma'e ai atu tiyatirowa awere?”

⁵Sa'i eifariyai lai iyape topo lo ei ani arowete. Sosu le peri luwaru a'i Owane Sitewi ma'e au te'e narunamiteye. Yame lu hesi werese ereti hesi a'i (42), eifariyai ape lai lu taune werese ne au noweinoweinamiteye.^p ⁶Sosu eifariyai luwaru ape, Owane Sitewi ma'e peri luwaru a'i au te'e narunamiteye. Le iyape pefine lo ma'e, sosu omo ni'arawe hire sahe irosiya ape ma'e, sosu lu taune omo hire sahe irosiya ape mo ma'e, le lowe ma'e peri luwaru a'i au te'e narunamiteye. ⁷Sosu sa'i eifariyai ape Owane Sitewi lo lu taune ape mo ma'e ai atu tiyatiyei ne fi. Sosu le lowe hi ani ararowe. Serai le lu taune werese omo omo pani werese sahe, lu taune tahe tere'e tere'e se, lu taune peri tere'e tere'e te'esiya ape, sosu niyene tere'e tere'e, le lowe werese ape ne au noweinoweiteye.^q ⁸Sosu lu taune omo omo werese sahe irosiya ape, lowe eifariyai luwaru ape ma'e au nine'i wisereyenamirowa. Lu taune werese ape mo, lowe iyape lowe lo one towe hepene norohuwe irosiya ape sahe, lese ta'ame. Lu taune werese fe sipsip lo yene temeniyeye ape, tote umasiteye su, Owane Sitewi lai nowe sitewi se iyape lowe lo one towe ape sahe leseye.^r

⁹Lu taune apaniye irosiya ape lowe peri ape fa wanu etite. ¹⁰Owane Sitewi apou toteye, lu taune ane kalabus wesi ma'e henetiyei ne ariariyeye ape, lowe kalabus wesi ma'e henetirowa. Sosu aiwawe a'i lu taune tere'e ane ipari mene'e se aine tera'eyei ne ariariyeye su, ai lu luwaru a'i lowe ipari mene'e se aine tou tera'erowa. Serai fene werese Jisas lo peri umasiteye ape, fene mi mi werese tei kairefiyete. Tote tawesiyei fene lo ape tei kairefi uwateyenamite.^s

Ane awei lihau luwaru erasi a'i awei papu wirai ape siyeye.

¹¹Sosu a'i pe ane awei lihau luwaru erasi ta awei papu wirai ape siyeye. Awei lihau ape fe sipsip lo pa'are keraro hesi a'i mato papu wirai. Le peri no'u haru luwaru erasi wou uteye. ¹²Le eifariyai mase iroteye su, le eifariyai lo kairefi erasi werese ape iroteye. Serai le sa'i eifariyai lo wiyawi ta'anete. Le lu taune omo omo werese irosiya ape ma'e, apou te'eye, “Fene werese eifariyai tutawe enite mato sahe foro'o niyemaiyeye ape ne, fu nine'i wisereyete.” Le lu taune ma'e au te'eye.

^o 13:3 KTH 17:8   ^p 13:5 Dan 7:8,25; 11:36; KTH 11:2   ^q 13:7 KTH 11:7   ^r 13:8 Sng 69:28; KTH 20:12; 21:27   ^s 13:10 Jer 15:2; 43:11; KTH 14:12

¹³Sosu awei lihou ape wiyawi erasi pefine a'i au ta'anerowa. Aiwawe a'i lu taune werese a'i lo nihe se le yehe erasi ni'arawe hire ma'e awei sahe ei itorairowa.^t ¹⁴Sa'i eifariyai ape lai awei lihou ape ma'e kairefiyeyei yaru erasi pefine a'i ta'ane auwe. Le etiri yaru erasi ape ta'ane ye su, le lu taune ne'ese awei pani iroteye ape areareteye. Awei lihou luwaru a'i ape lowe ma'e apou eiye, "Sa'i eifariyai ape mato sahe ipari mene'e se aine towesi temeniyeye ape, sosu si tame norohuwe sineye ape, fene nihari lo wou metei sahe lesere. Sosu mo'o fene mi mi weriyeye lowe uporo ape'i onurawawe, le ma'e nine'i wisereyete."¹⁵ Awei lihou ape lai sa'i eifariyai lo nihari hawese ma'e metei sahe leseye ape, au eiye. Ne peri tamo au te'ere. Sosu aiwawe a'i sa'i eifariyai lo nihari metei sahe iroteye ape, le peri au te'eteye. Sa'i eifariyai lo nihari metei sahe leseye ape, le lu taune werese wisereye nine'i ta'ame ape, lowe ma'e aine tera'eyei ne au irorowa. ¹⁶Awei lihou ape lu taune werese werese ma'e apou eiye, "Fene werese yaru ta ereti eyate feni sahe piye mapine sahe fa au lesetire! Lu taune iyape se, sosu lu taune yahowa'i a'i, lu taune ma'aru etiri se, lu taune wiyawi yahowa'i a'i ape mo, sosu lu taune marepi fetane, lowe werese yaru ape au lesere."¹⁷ Lu taune yaru ape ani ta'ame su lowe etiri werese tamo eterowata. Sosu aiwawe a'i lu tiyati ape mo etiri lowe lo ape eterowata. Yaru ape apou aiwawe a'i eifariyai lo iyape leseye sosu lowe iyape lo apou nawiteye.^u

¹⁸Serai lu taune marepi wisere a'i fa totenamite. Lowe eifariyai lo yaru leseye ape, fa siye so'oruwete. Lowe iyape lo ape nawiteyei su, yaru ape meni ta lo yaru aiwawe a'i ne. Nawiteyei ape wou moruwene, moruwene, moruwene.

Fe sipsip lo yene, sosu lu taune 144 Tausen omo Saion sahe iroteye.

14 ¹Sosu a'i pe ane Omo Saion siyeye. Fene siyere, fe sipsip lo yene, lu taune 144 tausen lowe le mase omo ape sahe iroteye. Lu taune ape mo Owane Sitewi lai fe sipsip yene lo iyape, sosu tai lo iyape aiwawe a'i mapine lowe lo sahe au leseteye. ²Sosu ane peri erasi a'i sa'i mesiyu erasi no'u wou ma'e uteyei wanuwe. Sosu no'u ape pesiyei no'u erasi wou wanuwe. Peri no'u ape apou wou a'i ne. Lu ne'ese gita lo wafei se aineteye.^v ³Lu taune 144 tausen, lowe weni oso omoyawi he'i a'i ahi se. Lowe weni oso omoyawi ahi lowe lo ape se Owane Sitewi ma'e me tuto'u onusiya ape, au te'eye. Sosu etiri hepene norohuwe hesiyo hesiyo, sosu ya'ariyei meni ta werese hesiyo hesiyo ma'e weni oso ahi lowe lo se au nine'iteye ape ororu tei ninaweteye. Owe lu tere'e tamo weni oso omoyawi ahi ape se so'oru ta'ama. Lu taune 144 tausen lowe a'i lai weni

^t 13:13 Mt 24:24; 1 Kin 18:24-39; KTH 19:20   ^u 13:17 KTH 14:9-19; 16:2; KTH 20:4

^v 14:2 KTH 1:15; 19:6

oso omoyawi ahi ape se so'oruwe au sineteye. Owane Sitewi lai lowe werese awei sahe iroteye su, lowe si ete hene aniye.^w ⁴Lu tewi ape mo lai lowe taune tafa'e yo seni luwaru a'i irote ta'ame. Ahowa, lowe werese yo seni aseparo a'i ne. Lowe fe sipsip yene mo'o umasititeye. Owane Sitewi lai lowe lu taune werese tiyati ponei sahe si ete hene aniye. Serai lu ape mo lowe lu tewi tutawe Owane Sitewi ma'e, sosu fe sipsip yene ma'e aiwawe a'i au hese ereiteye. ⁵Lowe peri wawero ta ahi lowe lo sahe te'e ta'ame. Ahowa, yo seni lowe lo aseparo a'i iroteye.

Ipari wisere a'i hesi heta Kraisi lo peri heneruwe au te'e fiyariteye.

⁶Sosu a'i pe ane Owane Sitewi lo ipari ta ni'arawe ponei sahe sine uweiteyei siyeye. Le Owane Sitewi lo peri heneruwe nowe weriyeyi weriyeyi ironamitorowa ape, au te'e fiyariyeyi ne fai. Le lu taune ma'e omo omo pani sahe irosiya ape, lu taune niyene tere'e tere'e se, sosu lu taune tahe tere'e tere'e se, sosu lu taune peri tere'e tere'e te'esiya ape, Owane Sitewi lo ipari ape lai lowe werese ma'e au te'e fiyari areiyeyeyi ne fai. ⁷Owane Sitewi lo nowe, le lu taune lo yo seni werese au hese ereiyeyi ape, ataheyerauwa. Serai le peri erasi a'i apou uteye, "Owane Sitewi ma'e marepi wisere a'i au nine'ite. Iyape erasi lo ei ani arowete."

⁸Sosu Owane Sitewi lo ipari tutawe peri lo au te'e tepa'asiye su, Owane Sitewi lo ipari to'uresi mo'o itoraiyewe, apou uteye, "Omo Babilon erasi pefine a'i ape winetai luwaruweye. Lu taune omo ape sahe iroteye ape, lowe yo seni luwaru a'i ironamiteye. Yo seni luwaru erasi lowe lo, iroteye ape lai lu taune omo tere'e tere'e iroteye ape mo, meme'i tatau aniteye. Serene lu taune omo omo werese iroteye ape mo, yo seni luwaru a'i lowe lo apou ape umasinamiteye."^x

⁹Sosu Owane Sitewi ipari faforu mo'o itoraiyewe, peri erasi a'i uteye. "Lu taune tamo eifariyai luwaru a'i sosu nihari lo hawese ape metei sahe ta'aneye ape, lowe lowe uporo ape'i onuwewe, le ma'e au nine'i wisereyerowa su, lowe Owane Sitewi lo ai marepi erasi a'i siyerowa. Aiwawe a'i lu taune tamo sa'i eifariyai lo yaru mapine sahe piye ereti eyate feni sahe leserowa su, Owane Sitewi lai ai marepi kairefi erasi a'i lo se lowe ma'e aiwawe a'i ani teroso arorowa."^y ¹⁰Owane Sitewi lo ai marepi lowe ma'e heneraiyeyi su, le marepi feraferewi wisere a'i lo aiwawe ta'uwe toterowata. Owane Sitewi lai ipari werese lo, lo nihe se sosu fe sipsip yene lo nihe se lu taune ape mo ma'e yehe tapiye a'i ti metesiya ape, sahe itomurowa. Lowe fofowei erasi teriterowa.^z ¹¹Lu taune werese sa'i eifariyai sosu tu nihari lo hawese metei sahe leseye ape, lowe lowesi ma'e au nine'i wisereyetepe ape, lowe mi mi pasi pasi weriyeyi fofowei

^w 14:3 Ais 42:10; KTH 5:9; 7:4   ^x 14:8 Ais 21:9; Jer 51:7,8; KTH 17:2   ^y 14:9 KTH 13:12-17
^z 14:10 Ais 51:17,22; Jer 25:15-16; KTH 20:10; 21:8

ti metenamitorowa. Lu taune ape mo sa'i eifariyai lo iyape lo yaru ani leseye su, yehe lowe sahe fofowei ti metenamitorowa. Piye nowe se lowe mi mi pasi pasi fetane teriterowata.”^a

¹² Serai lu taune werese Owane Sitewi lo yo peri tote tawesi umasiteye ape mo, sosu lu taune Jisas ne tote tawesi umasiteye ape mo, ane fene ma'e eisiya. “Fene mi mi pasi pasi tei kairefi uwateyenamite.”^b

¹³ Sosu ane peri no'u ni'arawe hire ma'e uteyei aute wanuwe. Le ane ma'e apou eiye, “Ne one towe ta sahe lesere. Pereye nowe eite se, sosu nowe me'iyeye se, lu taune werese Jisas ne tote tawesi umasiyei ape, ai lu tamo lowe aine tera'e temeniyerowa su, lowe marepi wisere a'i nine'inamirowa.”

Serai Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i eiye, “Peri ape pefine a'i ne. Etiri luwaru orese a'i lowe ma'e henerai ape, tepa'asiye su, lowe mi mi weriyei fetane a'i ironamitorowa. Lowe Owane Sitewi lo yo seni ta'aneteye su, yo seni wisere ape mo lowe lo ta'aneteye ape, lowe ma'e aiwawe mo'o umasitirowa.”

Owane Sitewi lai yo seni werese au hese ereirowa.

¹⁴ Sosu a'i pe ane hire ma'e aute siyeye. Fene siyere! Ane aitu sapu wapo a'i ni'arawe hire ma'e siyeye. Meni ta apou wou meni ape Owane Sitewi hi awei ma'e eimawe arosai ape, le aitu sapu ape sahe onusiya. Ane mato lo sahe mato tuhe tapiye gol ta'aneye ape, ani asiteye ape, siyeye. Ereti lo sahe, le ipari mene'e ai a'i ta aniteye.^c ¹⁵ Sosu Owane Sitewi lo ipari tere'e Owane Sitewi lo wesi tutawe ma'e henerai. Le peri erasi meni ape aitu sapu onuteye ape, ma'e apou uteye. “Nowe ape Owane Sitewi lai yo seni werese au hese ereiyei ape, heneraiwa. Awei lo etiri werese pere'eye tepa'asiye. Serai ne hi awei ma'e itorowawe, etiri werese ape ipari mene'e se aine tou erere!” ¹⁶ Serai meni ape aitu sapu sahe onuteye ape, ipari mene'e se omo omo pani pani aine tou se'iyewe, ayei werese pere'eyeye ape, ani ta'uwe aniteye.

¹⁷ Sosu Owane Sitewi lo ipari ta Owane Sitewi lo wesi tutawe ni'arawe hire sahe irosiya ape, ma'e henerai. Le aiwawe a'i ipari mene'e ai a'i ta ereti se aniteye.

¹⁸ Sosu Owane Sitewi lo ipari tere'e tapiye wari ma'e fai. Owane Sitewi lo ipari ape yehe ape noweinowei siye meni topo. Le Owane Sitewi lo ipari tutawe ma'e apou uteye, “Ne hi awei ma'e itorowawe, wafei wain so werese aine tou erere! Wafei wain so werese ape mo pere'eyeye.”^d ¹⁹ Serai Owane Sitewi lo ipari tutawe ape omo omo pani sahe ipari mene'e se wafei wain so aine tou ereye. Sosu le wafei wain so werese wesi papu ani teroso ereteye. Wesi ape wafei wain so ani teroso fiyariteye ape, wou

^a 14:11 Ais 34:10   ^b 14:12 KTH 13:10   ^c 14:14 Dan 7:13   ^d 14:18 Jol 3:13

Owane Sitewi lo ai marepi erasi pefine a'i ne. ²⁰Owane Sitewi lo omo, nowe ma'e iroteye ape, sosu lowe wafei wain so lowe se ato ausiyewe, fisa'i lowe lo ape meni pite a'i ape lo nihe sahe hawese ariariyeye. Sosu sa'i mai erasi pite wou a'i howeiyeye apou wou 300 kilomita.^e

Ipari wisere a'i tamo etiri orese a'i hi awei ma'e ani teroso arosawi.

15 ¹Sosu a'i pe ane yaru nihari tere'e ta ni'arawe hire ma'e heneraiyeyi siyeye. Yaru nihari ape erasi wisere pefine a'i ne. Owane Sitewi lo ipari ereti feni werese feni hesi a'i (7) etiri orese erasi a'i ereti feni werese feni hesi a'i (7) ani teroso itorai. Etiri orese ye'ewi ape hi awei ma'e ani terosowei su, Owane Sitewi lo ai marepi tote po'uterowa.

²Sosu ane lu taune ape mo, Jisas ne tote tawesi umasiteye ape, siyeye. Lowe sa'i eifariyai lo yaru mapine towafi lowe lo sahe ani ta'ame. Ane lowe hare ite sa'i tewiye sahe teiteyeyi siyeye. Ane hare ite erasi ta lutatei yehe ti mete wou ta'aneteye ape siyeye. Lu taune ape mo sa'i eifariyai ape, sosu nihari lo hawese metei sahe lese ta'aneye ape, sosu iyape lo nawiteyeyi ape, lowe ma'e ai atuwewe, hi ani ararowe ape, lu taune ape mo hare ite lutatei wou tewiye sahe teiteye. Owane Sitewi lai lowe werese gita ereti sahe aniteye ape, auwe. ³Sosu lowe meni Moses lo weni oso omoyawi ahi wou au sineteye. Meni ape Owane Sitewi lo wiyawi meni pefine a'i ne. Sosu lowe fe sipsip yene lo weni oso omoyawi ahi wou au sineteye. Lowe apou au te'e sineteye.

“Owane Sitewi, ne meni kairefi pefine a'i ne. Yo seni werese no erasi wisere wara'i a'i ne. Ne lu taune lo yo seni au hese ereiyeyi su, ne meni farere pefine a'i ne. Peri werese no wiyeme pefine a'i ne. Ne mi mi pasi pasi weriyei meni owane tutawe ironamitorowa.^f

⁴Lu taune werese werese iyape no ei ani arowenamite. Owane Sitewi pefine, lowe ne ma'e au ta'ane sine nine'i arowete. Ne a'i lai meni wara'i pefine a'i ne. Yo seni werese farere a'i no ape mo ne, lu taune werese werese siye so'oruwesiya. Serene lu taune omo omo werese sahe irosiya ape, ne ma'e ta'uwerairowawe, ne ma'e au te'e nine'i wisereyenamirowa.”^g

⁵Sosu lowe weni oso omoyawi ahi au ta'ane sine tepa'asiye su, ane Owane Sitewi lo wesi tutawe ni'arawe hire ma'e siyeye. Tewi wesi wara'i a'i ape papu Owane Sitewi saro onunamisiya.^h ⁶Sosu Owane Sitewi lo ipari ereti feni werese feni hesi a'i (7) Owane Sitewi lo wesi ape papu nowe ma'e henerai. Lowe Owane Sitewi lo ai marepi ani fu arosaiyeyi ne naneiteye. Lowe ipari tahe wapo pefine a'i ani asiteye. Lowe wafei gol se

^e 14:20 Ais 63:3; KTH 19:15   ^f 15:3 Kis 15:1; Sng 139:14; 145:17   ^g 15:4 Jer 10:6-7; Sng 86:9   ^h 15:5 Kis 38:21

ta'aneye ape, metete sahe ti nateteye. ⁷Sosu etiri ta'i ta hepene norohuwe hesiyo hesiyo, le lai Owane Sitewi lo ipari ereti feni werese feni hesi a'i (7) lowe ma'e wahu ereti feni werese feni hesi a'i (7) Owane Sitewi lo ai marepi papu teme'eriyeye ape auwe. Le mi mi pasi pasi weriyei ironamitorowa. ⁸Sosu Owane Sitewi lo wesi tutawe ape sahe Owane Sitewi lo mi erasi pefine a'i, sosu kairefi erasi lo wesi tutawe lo ape sahe teme'eriyeteye. Serai Owane Sitewi lo wesi tutawe papu yehe itomu teme'eriyeye. Serai owe meni ta wesi tutawe ape sahe wirowata. Owane Sitewi lo ai marepi ereti feni werese feni hesi a'i ani teroso tepa'asiye su, lowe fara'u wesi ape papu si wirowa.ⁱ

Owane Sitewi lo ai marepi wahu sahe teme'eriyeye.

16 ¹Sosu a'i pe ane Owane Sitewi lo peri no'u erasi wesi tutawe lo papu uteyei wanuwe. Le ipari ereti feni werese feni hesi a'i lo ma'e eiye, “Fene ire! Fene wahu ereti feni werese feni hesi a'i, ai marepi ano teme'eriyesiya ape, hi awei ma'e ani teroso arosawire.”

²Serai Owane Sitewi lo ipari tutawe wahu lo hi awei ma'e ani teroso arowe. Wahu ani teroso arowe su, enite erasi fofowei a'i lu taune werese sa'i eifariyai lo yaru, mapine sahe leseteye ape, sosu lu taune nihari lo hawese, au nine'i wisereyetepe ape, enite tomu ne'ese tahe lowe lo sahe henerai.^j

³Sosu Owane Sitewi lo ipari to'uresi wahu lo hare ite erasi werese a'i ma'e ani teroso arosawi. Serai sa'i werese ape mo meni temeniyeyei lo fisa'i wou henerai. Etiri werese werese, sa'i papu iroteye ape, lowe werese temeniyeye tepa'asiye.

⁴Sosu Owane Sitewi lo ipari faforu lai wahu lo sa'i mai werese, sosu sa'i pitomuwe ma'e ani teroso arosawi. Sa'i werese ape mo fisa'i wou henerai.^k ⁵⁻⁶Sosu lu luwaru a'i tamo lu taune yo seni no tote umasinamiteye ape, sosu lu ape peri pefine a'i no au te'e fiyari areiyetepe ape, aine tera'e temeniyetepe. Serai ne lowe ma'e fisa'i ape itiya'u au ayei ne auwe. Lu tewi ape mo ma'e yo seni luwaru lowe lo iroteye ape, pereye nowe eite se ne lai lowe ma'e fofowei erasi a'i itiya'u auwe. Serene ane Owane Sitewi lo ipari ape, wahu sa'i sahe ani teroso arosawi ape, wanuwe. Le Owane Sitewi ma'e apou eiye.

“Ne ai marepi no sa'i sahe ani teroso arosawi su, yo seni no wiyeme farere pefine a'i ne. Ne nowe tu naifa weriyei ironamitepe, sosu pereye nowe eite se ne ironamisiya. Ne a'i lai wara'i pefine a'i ne.”

⁷Sosu ane peri ta tapiye wari sahe apou uteyei wanuwe. Le apou eiye,

ⁱ 15:8 1 Kin 8:10-11; 2 Sto 5:13-14; Ais 6:4   ^j 16:2 Kis 9:10; KTH 13:12-17

^k 16:4 Kis 7:17-21

“Pefine a'i ne. Owane Sitewi pefine a'i ne. Ne meni kairefi pefine a'i ne. Ne yo seni au hese ereiyei su, yo seni no farere pefine a'i ne.”^l

⁸Sosu Owane Sitewi lo ipari ororu wahu lo poweiye ma'e ani teroso arosawi. Serai poweiye lo ai erasi a'i heneraiyewe, lu taune ma'e yehe se itomuwe. ⁹Poweiye lo ai erasi a'i lai lu taune ma'e itomuwe su, lowe Owane Sitewi lo iyape ma'e te'e naruteye. Piyene awere? Owane Sitewi lai lowe ma'e etiri luwaru orese a'i ape mo eimawe arosai. Serai lowe yo seni luwaru a'i lowe lo me'iyeni ma'e atati aru ta'ame. Lowe Owane Sitewi lo iyape ei ani arowe ta'ame.^m

¹⁰Sosu Owane Sitewi lo ipari erenawe lai wahu lo sa'i eifariyai lo me tuto'u tutawe ma'e ani teroso arowe. Serai awei pani werese sa'i eifariyai au noweinoweiteye ape, pasi erasi a'i napetu howeiteye.

Serene lu taune marepi luwaru a'i teriteteyewe, sosu lowe sorowe towafi lowe lo ahi tomunamiteye. Sosu pi towafi lowe lo ta'ani tawesinamiteye.ⁿ

¹¹Sosu tahe lowe lo fofowei erasi a'i henerai. Sosu aiwawe enite tamo tahe lowe lo sahe henerai su, lowe Owane Sitewi ni'arawe hire sahe ironamisiya ape ma'e au te'e naruteye. Ahowa, lowe yo seni luwaru werese lowe lo me'iyeni ma'e atati aru ta'ame.

¹²Sosu Owane Sitewi lo ipari moruwene wahu lo sa'i mai erasi iyape Yufretis ani teroso arowe. Serai sa'i mai ape here po'uteye. Sosu yo mai ape awei lo lu owane tutawe ape mo omo pani poweiye wirai siye ape ma'e farere a'i ta'uweyeyei ne fa aiya.^o ¹³Sosu ane Sepei luwaru a'i hesi heta sou lo nihari wou siyeye. Ta'i ta haru luwaru erasi lo ahi ma'e henerai. Sosu ta'i ta sa'i eifariyai lo ahi ma'e henerai. Sosu ta'i ta meni ape, peri wawero au te'esiya ape, lo ahi ma'e henerai. ¹⁴Sou luwaru a'i ape mo lowe sepei luwaru a'i ne. Lowe wiyawi erasi pefine a'i tamo ta'aneyei ne kairefiyete. Lowe awei lo lu owane tutawe ape mo ma'e, omo omo pani werese iroteye ape, au te'e fiyariyeyei ne fi. Lowe omo pani werese ma'e lu owane ape mo fa ta'uweraire. Nowe ape se lowe werese ta'uweraiyeyei su, lowe Owane Sitewi Pefine a'i ma'e ai aturairowa.^p

¹⁵Jisas apou eisiya, “Wanure! Ane fene ma'e ta'arei meni wou henerairowa. Lu taune tamo nihe se siye ninaweteyeyei su, lowe marepi wisere a'i tote nine'irowa. Ipari tahe lowe lo fa ta'uwe naneiteyeyei. Serai ane si tame itorairowa su, lowe ipari tahe lowe lo ani asi tepa'asirowa. Sosu lowe liye pa'are ariye a'i neritase siyerowata.”^q

¹⁶Sosu sepei luwaru a'i hesi heta ape mo, awei lu owane werese omo pani ape sahe te'e ta'uwerairowa. Omo ape Hibru lo peri iyape apou “Armagedon.”^r

^l 16:7 Sng 19:9; KTH 15:3   ^m 16:9 KTH 9:20-21   ⁿ 16:10 Kis 10:22; Ais 8:21-22

^o 16:12 Ais 11:15   ^p 16:14 KTH 19:19   ^q 16:15 Mt 24:43-44; KTH 3:3   ^r 16:16 Sek 12:11

¹⁷Sosu Owane Sitewi lo ipari to'u wahu lo ni'arawe hire sahe ani teroso arosai. Sosu peri erasi ta Owane Sitewi lo wesi tutawe papu nowe ma'e henerai. Peri erasi ape Owane Sitewi lo tuto'u tutawe ma'e apou uteye, "Etiri werese ape mo nanei tepa'asiye."¹⁸ Peri ape te'e tepa'asiye su, mera'o mi erasi a'i mitaiye fiyari howeiye. Pesiyei no'u erasi peratiye. Awe erasi pefine a'i awei pani werese tei auseriye. Owe lu tamu tu naifa awe apou ape ta terite ta'ame ne. Awe ape erasi pefine a'i ne.⁵ ¹⁹Sosu awe erasi ape omo Babilon tewi hesi heta auseriye apuwase fiyariye. Omo omo lo wesi werese aine towesi fiyari po'uteye. Sosu Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i lu taune omo Babilon sahe iroteye ape, tote anite tawesiteye. Serai Owane Sitewi lai lowe werese ma'e ai marepi erasi lo au arowa.^t ²⁰Awe erasi ape omo kemere sa'i sa'i sahe iroteye ape, auseriyete. Sosu kemere werese ape mo sa'i papu ito ereye. Omo werese apuwase fiyari howei ereye.^u ²¹Sosu sa'i tapiye orese wou (50 kilogram) ni'arawe ma'e itoraiyewe, lu taune hire ma'e winetairai. Lowe werese Owane Sitewi ma'e peri luwaru te'e naruteye. Piyene awere? Owane Sitewi lai sa'i tapiye orese erasi ape eimawe arosai. Serene lowe le ma'e peri luwaru a'i au te'e naruteye. Etiri luwaru orese a'i ape erasi pefine a'i ne.^y

Tafa'e menitani haru erasi luwaru a'i hire sahe onuteye.

17 ¹Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari ta'i a'i, Owane Sitewi lo ipari ereti feni werese feni hesi ponei sahe iroteye ape, le ane ma'e itoraiyewe, apou eiye, "Ne aiya! Ane ne ma'e Owane Sitewi lo ai marepi menitani tafa'e yo seni luwaru a'i ironamiteye ape ma'e, au hese ereiyei atuaturowa. Tafa'e yo seni menitani apou a'i omo ta sa'i erasi pefine a'i tewiye ma'e iroteye."^w ²Awei lu owane tutawe ape mo, lowe tafa'e yo seni menitani ape mase ironamiteye. Le lowe werese ma'e wain sa'i luwaru a'i au ene aye. Lowe wain sa'i ape ene aye su, lowe marepi meremereye a'i henerai. Wain sa'i ape ne, peri anowe apou wou a'i tafa'e yo seni luwaru a'i lowe lo ne.^x

³Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ane ma'e etiri ape mo au atuatuwe su, Owane Sitewi lo ipari ta ane ipo eyeri erasi ma'e heneti. Ane menitani ta sa'i eifariyai lo'u a'i hire sahe onuteyei siyeye. Sa'i eifariyai lo tahe werese sahe iyape tomu ne'ese Owane Sitewi ma'e, peri luwaru te'e narusiya ape, au leseye. Sa'i eifariyai ape mato ereti feni werese feni hesi a'i iroteye. Sosu mato werese lo sahe pa'are keraro ereti feni hesi (10) nowe ma'e henerai.^y ⁴Menitani lo ipari tahe ape lo'u a'i, sosu norohuwe a'i ani asiteye. Tahe lo sosu ipari tahe lo, le wafei gol, tapiye wisere

^s 16:18 KTH 4:5; 8:5   ^t 16:19 KTH 14:10   ^u 16:20 KTH 6:14   ^y 16:21 Kis 9:23-24; KTH 11:19   ^w 17:1 Jer 51:12-13   ^x 17:2 Ais 23:17; Jer 51:7; KTH 14:8   ^y 17:3 KTH 13:1

tere'e tere'e ape mo se ani asiteye. Ereti lo sahe le siye auwe tapiye gol ta'aneteye ape, aniteye. Siye auwe papu sahe wain sa'i apou a'i ne, etiri luwaru a'i sosu tafa'e yo seni luwaru a'i siye awe ape papu teme'eriyeye.^z

⁵Mapine lo sahe lowe iyape fareyare lo ape leseye. Lowe apou leseye, "ETIRI FAREYARE A'I. OMO BABILON, NE OMO ERASI PEFINE A'I NE. NE TAF'A'E YO SENI LUWARU A'I LO MAI SITEWI. NE YO SENI LUWARU A'I LO SITEWI NE."

⁶Sosu ane menitani ape yo seni meremereye a'i iroteye ape, siyeye. Menitani lo lu feni lu taune Owane Sitewi lo peri umasiteye ape, sosu lu taune Jisas lo iyape se temeniyeteye ape, lowe aine tera'eteye. Serai menitani ape fisa'i lowe lo ene ateyewe, meremereye a'i henerai.

Ane le siyeye su, ane hepene se su'ariye.^a ⁷Ahowa, Owane Sitewi lo ipari ape ane ma'e ei toweriye, "Ne piyene hepene se su'ariye awere? Ane ne ma'e menitani ape ne, sosu sa'i eifariyai ne, mato ereti feni werese feni hesi a'i (7) irosiya ape, ane ne ma'e peri fareyare a'i au te'e areiyerowa.^b ⁸Sa'i eifariyai luwaru ape, ne siyeteye ape, le tu naifa hepene norohuwe iroteye. Sosu pereye nowe eite se le temeniyeye. Le awei fisiye yo, sitewi se ta'ame ape, nowe ma'e wirairowa su, le hepene norohuwe irorowa. Owane Sitewi lai le aine tera'e temeniye oso'osuwe po'uterowa. Lu taune werese omo omo pani werese sahe iyape lowe lo hepene norohuwe lo one towe papu sahe, tu naifa nowe sitewi se, lese ta'ame ape, lowe sa'i eifariyai ape ne hepene se su'ariyei siyerowa. Piyene lowe hepene se su'arirowa awere? Sa'i eifariyai tu naifa hepene norohuwe iroteye ape, sosu pereye nowe eite se temeniye po'uteye. Sosu nowe me'iyeye su hepene norohuwe anirowa.^c

⁹Ne etiri ape mo siye so'oruwerowa su, ne marepi wisere a'i tote etite. Eifariyai lo mato ereti feni werese feni hesi a'i apou a'i te'esiya. Lowe omo ereti feni werese feni hesi a'i menitani ape hire onusiya. ¹⁰Omo ape mo sahe awei lu owane tutawe ereti feni werese feni hesi a'i (7) iroteye. Lu owane tutawe ereti feni werese temeniye po'uteye. Ta'i ta saro meni owane wou saro irosiya. Sosu ta'i ta nowe me'iyeye su henerairowa. Serai le henerairowa su, le nowe tewi oso a'i se meni owane wou saro irorowa. ¹¹Sa'i eifariyai ape ne, le tu naifa hepene norohuwe iroteye ape, sosu pereye nowe eite se temeniyeye le norohuwe si tame sineye su, le meni owane to'u henerairowa. Ahowa, le nowe tu naifa meni owane pefine ta iroteye. Owane Sitewi lai le aine tera'e oso'osuwe po'uterowa.

¹²Sosu pa'are keraro ereti feni hesi (10) mato lo sahe tepi'o tei ereye ape mo, lowe lu Owane tutawe ape mo ne. Nowe me'iyeye su lowe lu owane henerairowa. Sosu lowe kairefi a'i aniyeyi su, lowe sa'i eifariyai mase

^z 17:4 Jer 51:7; KTH 18:6   ^a 17:6 KTH 18:24; 19:2   ^b 17:7 KTH 13:1   ^c 17:8 Dan 12:1; KTH 11:17; 13:7

nowe tewi ta'i a'i irorowa.^d ¹³Lowe marepi sitewi ta'i a'i totesiya. Lowe kairefi lowe lo sosu iyape towafi lowe lo sa'i eifariyai ma'e lu taune au noweinoweiyei ne aurowa. ¹⁴Lowe werese sa'i eifariyai mase lai fe sipsip yene ma'e ai atu tiyatirowa. Ahowa, fe sipsip yene lai lowe au ani araro po'uterowa. Fe sipsip yene lai meni owane lo lu owane werese a'i ne. Le Meni Owane tutawe lo lu owane tutawe werese a'i ne. Lu taune ape mo le mase irosiya ape, le tu naifa lowe ei ariariyeye. Lowe werese fe sipsip yene lo marepi tote umasinamisiya.”

¹⁵Sosu Owane Sitewi lo ipari lai ane ma'e eiye, “Sa'i ape mo menitani tafa'e yo seni luwaru a'i sahe onuteye ape, lowe lu taune ne'ese a'i wou ne. Lu taune omo omo pani werese irosiya ape, lu taune niyene tere'e tere'e se, lu taune peri tere'e tere'e se, sa'i ape, ne siyeye ape, sa'i ape lu taune ape mo wou ne. ¹⁶Sosu pa'are keraro ereti feni hesi (10) mato lo sahe tepi'o tei ereye ape mo, ne siyeye ape, lowe sosu sa'i eifariyai aiwawe a'i lowe menitani tafa'e yo seni iroteye ape, ai marepi totenamirowa. Lowe etiri werese lo ta'arei anirowawe, sosu ipari tahe lo ani tahe ani ererowawe, le liye pa'are ariye a'i irorowa. Lowe tahe lo'u lo ene arowa. Sosu lowe le yehe se leirowa.^e ¹⁷Serene Owane Sitewi lai marepi toteyei topo lo awei lu owane ma'e auwe. Serai lowe Owane Sitewi lo marepi ape umasirowa. Sosu lowe iyape kairefi lowe lo sa'i eifariyai ma'e aurowa. Nowe ape se Owane Sitewi lo peri wiyeme henerairowa su, sa'i eifariyai lo kairefiyeyei po'uterowa. ¹⁸Sosu menitani ape ne siyeye ape, le lu omo wesi weniyei erasi a'i wou ne. Le awei lu owane tutawe tere'e werese ape mo omo omo pani werese sahe au noweinoweirowa.”

Owane Sitewi omo Babilon au luwaruweye.

18 ¹Sosu a'i pe ane etiri werese ape siye tepa'asiye su, ane Owane Sitewi lo ipari tere'e ni'arawe hire ma'e itoraiyei siyeye. Le Owane Sitewi lo iyape kairefi le mase aiwawe itorai. Owane Sitewi lo ipari lo mi awei pani werese mitaiyeyei howeiyeye. ²Le peri erasi a'i apou uteye,

“Lu omo Babilon sahe weniteye ape,
Owane Sitewi lai omo ape au luwaruwe po'uteye.
Sepei luwaru a'i tomu ne'ese omo ape sahe iroteye.
Awei lihau unou a'i tere'e tere'e saro ahe aiwawe iroteye.
Sosu irowe luwaru unou a'i omo ape sahe iroteye.^f

³ Lu taune omo omo pani werese sahe lowe omo ape lo tafa'e yo seni luwaru a'i tote umasinamiteye.

Awei lu owane tutawe omo omo pani werese sahe,

^d 17:12 Dan 7:7,24   ^e 17:16 KTH 18:8   ^f 18:2 Ais 34:11-14; Jer 50:39

lowe le mase aiwawe tafa'e yo seni luwaru a'i ironamiteye.
Wiyawi lu owane werese lai etiri ma'aru,
yo seni luwaru a'i lo se, ani lototeye.”

⁴ Sосу ane peri no'u tere'e ni'arawe hire ma'e apou ute wanuwe,
“Fene yo seni ano umasisiya ape,

fene omo ape arunatirowawe, nowe ma'e henera.

Fene yo seni luwaru a'i lo aiwawe owe ape irote.

Fene yo seni luwaru a'i apou ape irowei su,
ane fene ma'e fofowei erasi aiwawe a'i aurowa.[§]

⁵ Yo seni luwaru a'i lo ni'arawe hire ma'e ani atero wiye.

Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i lowe lo tote i'anerowata.^h

⁶ Lu owane omo Babilon sahe iroteye ape,

lowe fene ma'e fofowei erasi a'i au luwaruweye.

Serai fene lowe ma'e fofowei erasi a'i aiwawe a'i itiya'u aure.

Sосу lowe yo seni luwaru a'i, lowe ironamiteye ape,

fene lai fofowei erasi a'i lowe ma'e itiya'u aure.

Ei, fene lowe ma'e fofowei erasi a'i ape wou me'iye tame wou aure.

Lowe lai yo seni luwaru a'i lowe lo ape fene tatai aniteye.

Serai fene lowe ma'e fofowei erasi luwaru lohowei wou au ani
atorore.ⁱ

⁷ Omo Babilon apou aiwawe a'i menitani ya'ariyei owane ne.

Le me tuto'u tutawe onusiyawe topo ne apou totesiya,

‘Ane menitani ya'ariyei owane tutawe ne.

Ane marepi orese a'i teriterowata.

Ane ma'aru etiri tomu ne'ese ta'uwe atorsiya.

Ane taune weiname ta'ama.

Ane marepi orese a'i mi mi weriyei ewiteyei erasi lurowata.’

Serai fene le ma'e fofowei erasi marepi luwaru a'i itiya'u fa aure!^j

⁸ Owane Sitewi, yo seni luwaru werese a'i lo au hese ereirowa ape,
le kairefi uwateyeyei erasi a'i ne.

Le a'i lai marepi orese a'i menitani ape ma'e aurowa.

Poweiyе ta'i ta su, marepi orese erasi a'i le ma'e henerairowa.

U tahe erasi le ma'e henerairowa.

Le luwei erasi a'i lurowa.

Sосу lau erasi henerairowa.

Yehe lei tirowa.”^k

⁹ Sосу awei lu owane tutawe ape mo, lowe tafa'e yo seni le mase
aiwawe ironamiteye ape, lowe yo seni luwaru le mase ironamiteye ape,
lowe le ne lu ewiteyei erasi lunamiteye. Tahe lo yehe tiye su, lowe itomu

[§] 18:4 Ais 48:20; Jer 51:6; 2 Ko 6:17 ^h 18:5 Stt 18:20-21; Jer 51:9 ⁱ 18:6 Sng 137:8;
Jer 50:29; 2 Te 1:6 ^j 18:7 Ais 47:7-9 ^k 18:8 KTH 17:16

siyeye su, lowe lu ewiteyei erasi lunamiteye.^l ¹⁰Lowe marepi orese a'i lo atoweiye. Serai lowe eyeri ma'e teiteye, apou uteye, "Wirepuwe! Wirepuwe! Omo weniyei erasi ape ne. Tu naifa ne omo weniyei kairefi a'i iroteye. Nowe tewi ta'i a'i su, Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i fene lo iroteye ape, au hese ereiye. Le a'i lai ne aine oso'osuwe fiyari po'uteye."

¹¹Wiyawi lu owane werese omo omo pani irosiya ape, lowe le ne lu ewiteyei erasi iroteye. Lowe piyene lu ewitesiya aware? Le etiri lowe lo werese eterowata.^m ¹²Etiri ape mo tapiye gol, tapiye silva, tapiye tere'e tere'e nihari aiwawe wou ne, pere'i ni'aripe wisere wou ne, ipari tahe wapo wisere a'i ne, ipari tahe ape witu hamau wou ne, ipari tahe lo'u wisere wou ne. Me karu heneri wisere a'i wou ne, me tahe tere'e tere'e heneri wou ne, fe pi ma'aru wapo wou ne. Kapa tere'e tere'e wou ne, tapiye potu erasi wou a'i ne.ⁿ ¹³Eiwerai etiri werese nomo lo eterowa aware? Hari sao tahe, ireitepi, me mari towe heneri wou ne, etiri tere'e tere'e heneri wisere a'i wou ne, wain sa'i wisere wou ne, me tuwai sa'i heneri wisere wou ne. Nau ta'ase tere'e tere'e wisere wou ne. Fe bulmakau, fe sipsip, fe hos aiwawe, wai nihari tere'e tere'e wou ne. Lu taune wiyawi yahowa'i lowe eterowata. Owe lu werese etiri werese nomo lo eterowata. Serene lowe le ne lu ewiteyei iroteye. ¹⁴Wiyawi lu owane le ne apou te'esiya. "Etiri werese wisere a'i, nihe no siye wisereyeye ape, po'uteye. Etiri, ayei, ipari tahe ma'aru etiri werese Babilon lu taune marepi tote tawesiteye ape mo, ma'aru etiri werese fene lo luwaruwe po'uteye. Mi mi weniyei fene etiri ape mo si tame anirowata." ¹⁵Wiyawi lu owane ape mo ma'aru lo aniteye su, lowe ma'aru tomu ne'ese ta'uwe futeye. Serai lowe eyeri saro teiteye. Lowe fofowei erasi lo ape ne atoweiye. Luwei erasi ape ne, sosu ewite luwaru erasi lo ape ne, lowe atoweiye ironamiteye.^o ¹⁶Lowe apou utesiya, "Wirepuwe, wirepuwe. Nomo omo weniyei erasi ape ne, wirepuwesiya. Menitani ape ipari tahe wapo wisere a'i ani asiteye. Ipari tahe norohuwe, lo'u a'i ani asiteye. Lowe tahe, mato towe ereti lowe lowe lo sahe au lesete. Tapiye gol, tapiye nihari tere'e tere'e wisere a'i, sosu pere'i ni'aripe wa'areteye.^p ¹⁷Ahowa, nowe tewi ta'i a'i se, ma'aru etiri werese lo ape po'uteye."

Sosu wai erasi lo lu owane, sosu wiyawi lu lowe lo aiwawe, sosu lu tere'e tere'e etiri ape mo sa'i toneriyeyi ne eteteape, lowe eyeri saro teiteye.^q ¹⁸Lowe yehe itomu ne'ese omo weniyei ape ti meteteape, siyeye su, lowe apou uteye, "Omo weniyei erasi ape lai omo tere'e tere'e hi ani ararowe. Piye omo tere'e ta omo weniyei ape henerairowata."^r ¹⁹Lowe yesi sapu tamo mato lowe lo sahe ani terosowe. Lowe ewite luwei

^l 18:9 Ese 26:17; 27:30-35   ^m 18:11 Ese 27:36   ⁿ 18:12 Ese 27:12,13,22

^o 18:15 Ese 27:31,36   ^p 18:16 KTH 17:4   ^q 18:17 Ais 23:14; Ese 27:27-29

^r 18:18 Ese 27:32

erasi luteye, apou uteye. “Wirepuwe! Wirepuwe! Omo weniyei erasi le etiri werese nomo eteuteye. Lowe le sahe etiri tomu tamo eteuteye. Serai nomo ma'aru etiri tomu ne'ese ta'uwe futeye. Ahowa, nowe tewi ta'i a'i se, omo weniyei erasi ape aine oso'osuwe po'uteye. Peri ape wiyawi lu owane ape mo te'le tepa'asiye.”

²⁰Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i lu taune omo weniyei iroteye ape, au hese ereiye. Serai fene ni'arawe hire sahe irosiya ape, sosu fene Owane Sitewi lo peri umasiteye ape, sosu Jisas lo lu feni pefine a'i, sosu lu Owane Sitewi lo marepi au te'etepe ape, fene werese marepi erasi a'i tote nine'ite.^s

²¹Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari ta tapiye erasi ereti se aniyewe, sa'i erasi ma'e fu arosawi. Le apou uteye, “Babilon omo weniyei erasi ape, Owane Sitewi lai omo ape tapiye wou witane a'i hi ani ararorowa. Sosu omo ape ti paremiyaiye po'uterowa.^t ²²Lu taune gita aineteye ape, lu taune tamo weni oso omoyawi ahi iroteye ape mo, lu taune mene'e oso oso aiwawe a'i, mene'e mapefuwe erasi a'i fateye ape, owe lu tamo no'u ape mo mo'o wanuwata. Owe lu tamo wiyawi werese ta'anerowata. Lowe werese po'uteye. Lu taune nau ote taineteye ape mo, owe lu tamo nau oteyei no'u ape wanuwata.^u ²³Yehe erei lo mi ape mo, mitaiyerowata. Lu taune naituwei te'etepe ape mo, lowe naituwata. Wiyawi lu owane ape mo, lowe ma'aru etiri tomu ne'ese ani ta'uwe futeye. Lowe omo omo pani tiyati sahe iyape erasi iroteye. Lu taune omo omo pani werese sahe, fene lai lowe ma'e sinariteye. Sinariyei fene lo lowe ma'e au areareteye.^v

²⁴Menitani ape lai Owane Sitewi lo peri au te'le siye lu tamo, sosu lu taune Owane Sitewi lo peri umasiteye ape mo, sosu lu taune tere'e tere'e ape mo aiwawe a'i lowe aine tera'e temeniyeteye.” Serene Owane Sitewi lai omo ape au hese ereiteye, omo ape aine oso'osuwe po'uteye.^w

Lu taune tomu ne'ese Owane Sitewi ma'e au te'le nine'iteye.

19 ¹Sosu a'i pe ane lu taune lo peri no'u erasi ni'arawe hire ma'e wanuwe. Lowe apou uteye,

“Nomo Owane Sitewi lo iyape te'le ani arowete.

Le lai nomo si ete hene aniye.

Mi erasi pefine lo mi mi pasi pasi ironamitorowa.

Le kairefi erasi a'i ironamitorowa.

²Le yo seni werese au hese ereiyei su,
peri werese lo wiyeme pefine a'i ne.

Au hese ereiyei lo ape farere a'i ironamisiya.

^s 18:20 Ais 44:23; Lo 32:43; Jer 51:48   ^t 18:21 Jer 51:63-64; Ese 26:21   ^u 18:22 Ais 24:8; Ese 26:13   ^v 18:23 Jer 7:34; 16:9; Jer 25:10   ^w 18:24 Jer 51:49; KTH 17:6

Le tafa'e menitani lo yo seni luwaru a'i au hese erei tepa'asiye.
 Tafa'e menitani ape lu taune werese omo omo pani iroteye ape,
 tafa'e yo seni luwaru a'i lo se au luwaruweteye.
 Menitani ape lai Owane Sitewi lo wiyawi,
 lu taune ta'aneteye ape mo, aine tera'eteye.
 Serai Owane Sitewi lai le ma'e fofowei erasi aiwawe a'i itiya'u
 auwe.”^x

³Sosu lowe peri no'u erasi apou tame uteye,
 “Nomo Owane Sitewi lo iyape te'e ani arowete. Yehe ape omo
 Babilon ti sero'oteye ape, itomu lo ape mi mi pasi pasi weriyei
 winamitorowa.”

⁴Sosu ya'ariyei lu owane meni ta werese hesiyo hesiyo, sosu etiri hesiyo
 hesiyo ape marepi hepene norohuwe irosiya ape, lowe werese Owane
 Sitewi me tuto'u tutawe onusiya ape, lowe le ma'e lowe uporo ape'i
 onuwewe, le ma'e au te'e wisereye nine'iteye. Lowe apou uteye,
 “Nomo Owane Sitewi lo iyape te'e ani arowete. Peri ape pefine a'i
 ne.”

Fe sipsip yene menitani ta naituwe.

⁵Sosu a'i pe peri no'u ta Owane Sitewi lo me tuto'u atahe sahe
 uteye.

“Fene Owane Sitewi ma'e wiyawi au ta'anesiya ape, fene le ne au
 te'e wisereye nine'ite, fene le ma'e unahi teinamisiya ape, fene
 iyape erasi se ape, sosu fene lu taune yahowa'i ape ne. Fene
 werese iyape pefine a'i lo te'e ani arowete.”

⁶Sosu ane lu taune ne'ese lo peri no'u erasi a'i wanuwe. Pesiyei, sosu
 sa'i no'u erasi aiwawe wou wanuwe. Lowe apou uteye,

“Nomo Owane Sitewi lo iyape te'e ani arowete. Owane Sitewi
 nomo lo, le lu taune werese werese kairefi erasi lo se au
 noweinoweinamisiya.”^y

⁷Marepi nomo lo tote wisereye nine'inamite. Le erasi pefine a'i
 tene! Nomo le ma'e au te'e wisereye nine'inamite. Fe sipsip yene
 menitani ta naituwe ape, nowe ape henerai. Menitani lo ape
 ta'uwe nanei tepa'asiye.”^z

⁸Lowe menitani ape ma'e ipari tahe wisere pefine a'i ani asiyei ne
 auwe. Ipari tahe lo wapo aseparo a'i ne.” Ipari tahe ape apou a'i
 ne, yo seni aseparo wara'i a'i Owane Sitewi lo lu feni ta'aneteye
 ape ne.”^a

⁹Sosu Owane Sitewi lo ipari ta ane ma'e eiye, “Ne peri ape apou
 lesere! Lu taune werese fe sipsip yene lo menitani naituwe lo ape ne,

^x 19:2 Lo 32:43; KTH 6:10   ^y 19:6 KTH 14:2   ^z 19:7 KTH 21:2   ^a 19:8 Ais 61:10

ei ta'uwe aniye ape, lowe marepi nine'inamiteye.” Sosu le ane ma'e tame eiye, “Owane Sitewi lo peri ape pefine a'i ne.”^b

¹⁰Sosu ane Owane Sitewi lo ipari ma'e winetai lowe uporo ape'i onuwewe, le ma'e au te'e wisereye nine'iyei ne toteye. Ahowa, le ane ma'e eiye, “Ane ma'e owe ape au te'e wisereye nine'lite. Ane ne aiwawe a'i Owane Sitewi lo wiyawi meni tene! Sosu kaiyemo mo no aiwawe a'i. Lowe Jisas lo peri pefine a'i au te'e areiyeteye ape, fene werese Owane Sitewi ma'e au te'e wisereye nine'lite. Lu taune Jisas lo yo seni wara'i a'i au te'e areiyeteye ape, peri lo ape wiyeme pefine a'i henerairowa.”^c

Meni ta fe hos wapo a'i hire sahe onuteye.

¹¹Sosu a'i pe ane ni'arawe toso howeiyei siyeye su, ane fe hos wapo a'i siyeye. Meni ape fe hos lo me'iyeni sahe onuteye ape, iyape lo apou aiwawe a'i ne. Meni ape Owane Sitewi lo marepi mi mi weriyei umasinamisiya. Peri werese lo ape pefine a'i ne. Le lu taune lo yo seni au hese ereiyei su, marepi yo seni lo farere pefine a'i ne. Sosu le airame lo ai atuwei su, marepi yo seni lo aiwawe a'i farere a'i ne.^d ¹²Nihe lo yehe mi wou mitaiyeteye. Mato lo sahe meni owane tutawe lo mato tuhe oso a'i ani asiteye. Tahe lo sahe iyape ta leseye. Iyape lo ape lu taune werese so'oru ta'ama. Le a'i lai iyape topo lo so'oruwe ne.^e ¹³Ipari tahe pitase a'i fisa'i sahe ani aporuwe ape, ani asiteye. Iyape tere'e lo apou aiwawe a'i Owane Sitewi lo peri pefine a'i ne.^f ¹⁴Ai lu tomu ne'ese omo ni'arawe hire ma'e iroteye ape, lowe ipari tahe wisere pefine a'i ani asiteye. Ipari tahe lowe lo wapo asevaro a'i ape ani asi ereye. Ai lu werese ape mo fe hos wapo a'i me'iyeni hire sahe onu ereyewe, le mo'o umasiteye. ¹⁵Ahi lo sahe ipari mene'e pipisi a'i nowe ma'e henerai. Ipari mene'e lo se, le lu taune omo omo pani werese ma'e ai atuwei ne fi.

“Le lowe werese kairefi a'i se au noweinoweinamiteye.” *Sng 2:9*
Lu taune werese Owane Sitewi me'iyeni ma'e tote aruteyei ape, le Owane Sitewi lo ai marepi tote umasiteye.^g ¹⁶Ipari tahe pitase a'i lo sahe, le ani asiye ape, sosu lowe po lo sahe iyape ta leseye.

“MENI OWANE TUTAWE LO MENI OWANE TUTAWE PEFINE A'I NE. SOSU
MENI OWANE LO MENI OWANE PEFINE A'I NE.”

¹⁷Sosu a'i pe ane Owane Sitewi lo ipari ta poweiye sahe teiteyei siyeye. Le peri erasi irowe werese ma'e ni'arawe hire ma'e sine ere uweiteye ape mo, apou uteye, “Fene werese ta'uwera! Fene werese Owane Sitewi lai airame lo ape mo aine tera'eyei ne fa ninawere. Airame werese aine tera'e tepa'asiye su, fene hereiyei erasi a'i eite sahe ta'uwe ene are.”^h

^b 19:9 Mt 22:2-3   ^c 19:10 Ap 10:25,26; KTH 22:8-9   ^d 19:11 KTH 1:5; 6:2;

Sng 96:13; Ais 11:4   ^e 19:12 Dan 10:6; KTH 1:4; 2:17   ^f 19:13 Ais 63:1-3; Jo 1:1,14

^g 19:15 KTH 1:16; 14:20   ^h 19:17 Ese 39:17-20

¹⁸Fene ene ayei ne ta'uweraiyei su, fene meni owane tutawe ape mo lo lo'u, sosu ai lu lo lu owane werese lo lo'u, sosu lu kairefi a'i lo lo'u, ene are. Fene fe hos lo lo'u, sosu lu ape, fene lo'u lowe lo werese ene are. Sosu lu werese lo lo'u ene are. Lu tamo wiyawi ma'aru ne ta'anesiya ape, sosu lu tamo wiyawi yahowa'i ne ta'anesiya ape, fene lo'u lowe lo werese ene are. Lu tamo iyape se sosu lu tamo iyape ta'ame, fene lo'u lowe lo werese ene are.”

¹⁹Sosu ane sa'i eifariyai, sosu awei lo lu owane tutawe ape mo, lowe ai atuwei ne ta'uweraiyei siyeye. Lowe ai lu werese lowe lo aiwawe a'i lai, ai lu tewi werese lowe lo aiwawe a'i meni owane ape fe hos hire sahe onusiya ape, sosu ai lu werese lo ape mo ma'e ai atuwei ne ta'uwerai. ²⁰Sosu lowe ai atuwei su, meni Owane Kraisi lai sa'i eifariyai ereti lowe wafei se ti tawesiteye. Sosu le meni ape, peri wawero au te'ete'eye ape, aiwawe a'i ereti lowe wafei se ti tawesiteye. Meni wawero ape wiyawi erasi a'i sa'i eifariyai lo nihe se ta'anete'eye. Le lu taune werese sa'i eifariyai lo yaru lese'eye ape, sosu lu taune ape mo sa'i eifariyai lo nihari hawese au nine'ite'eye ape, le lowe ne au arearete'eye. Owane Sitewi lai lowesi hepene se hare ite erasi yehe tisiya ape ma'e, ani fu arowe. Hare ite erasi, yehe tisiya ape, tapiye salfa ti metesiya.ⁱ ²¹Sosu Kraisi fe hos hire sahe onute'eye ape, le ai lu tere'e werese mene'e se aine tera'e temeniye'eye. Ipari mene'e ape ahi lo sahe henerai. Irowe werese ape mo lo'u lowe lo ene ayei teme'eriyeye.

Sepei Satan iyu menei tausen ta'i a'i kalabus wesi sahe iroteye.

20 ¹Ane Owane Sitewi lo ipari ta Owane Sitewi lo omo hire ma'e itorai siyeye. Le ki ta sosu wafei pite a'i ta etiri hesi ape ereti lo sahe aniteyewe, itorai. Ki ape fisiye yo, sitewi ta'ame ape, lo ne.^j ²⁻³Sosu le haru luwaru a'i ape ereti lo se anite tawesiye. Haru luwaru ape iyape tere'e, Sepei Satan tu naifa weriyeyi weriyeyi lu taune tomu ne'ese arearete'eye. Owane Sitewi lo ipari ape Satan lo ereti lowe wafei se ti tawesiteyewe, fisiye yo ape papu fu arosawi. Serai haru luwaru ape iyu menei tausen ta'i saro iroteye. Le fisiye ahi yo ti tawesiyewe, me fito fuwe. Serai sepei Satan lu taune werese arearerowata. Iyu menei tomu ne'ese (1,000) i tepa'asiyei su, Owane Sitewi lai sepei Satan nowe oso a'i nowe ma'e toso arosairowa.^k

⁴Sosu mo'o ane lu tamo lu owane lo me tuto'u saro onute'eye ape siyeye. Owane Sitewi lowe ma'e kairefi tamo yo seni au hese ereiyeyi ne auwe. Sosu aiwawe a'i ane lu taune tamo lo hepene siyeye. Lowe lu taune ma'e Jisas lo yo seni wara'i a'i, sosu Owane Sitewi lo peri au te'e fiyari areiyeye. Lowe Owane Sitewi lo peri au te'eye su, airame lowe lo mato

ⁱ 19:20 KTH 13:12-17; 20:10 ^j 20:1 KTH 9:1 ^k 20:2-3 Stt 3:1; KTH 12:9

lowe lo aine tou tera'e ereteye. Lowe sa'i eifariyai, sosu nihari hawese lo ape au wisereye nine'i ta'ame. Mapine sahe sosu ereti lo sahe lowe sa'i eifariyai lo yaru lese ta'ame. Serai Owane Sitewi lai lowe si tame ta'ane norohuwe sineteyewe, lowe iyu menei tausen ta'i a'i se Meni Owane Kraiss mase lu taune werese au noweinoweiteye.¹ ⁵Lu taune ape mo si tame norohuwe sineteye su, nowe tu ape se Owane Sitewi lowe ape mo si tame norohuwe sineteye. Lu taune tere'e werese ape mo fisiye yo saro iroteye. Iyu menei tomu ne'ese (1,000) i tepa'asiye su, Owane Sitewi lai lowe werese si tame ta'ane norohuwe sinerowa. ⁶Lu taune ape mo ne Owane Sitewi lai tu si tame ta'ane norohuwe sineteye ape, lowe marepi wisereye nine'inamirowa. Yo seni lowe lo aseparo wara'i a'i ne. Lowe temeniyeyei to'uresi ape temeniyerowata. Serai lowe Owane Sitewi lo omo hire sahe ironamitorowa. Ahowa, lowe Owane Sitewi, sosu Meni Owane Kraiss lo ponei lu taune henerairowa. Lowe iyu menei tausen ta'i le mase lu taune au noweinoweinamirowa.^m

Owane Sitewi lai Sepei Satan au ani araro po'uteye.

⁷Iyu menei tausen ta'i a'i i tepa'asiyeyi su, Owane Sitewi lai sepei Satan tame nowe ma'e fisiye yo erau toso hene arosairowa. ⁸Fisiye yo nowe ma'e hene arosairowa su, le lu taune omo omo pani irorowa ape, peri wawero se arearerowa. Le lu taune omo pani sahe poweiye wirai siye ma'e, poweiye itori siye ma'e, tewiye tewiye hesi ma'e ape mo werese ei ta'uwe anirowa. Omo pani Gok, sosu omo pani Magog, le lu taune ape mo ai atuwei ne ta'uwerairowa. Lu taune tomu ne'ese nawiteyeyi lowe lo eneri wou a'i ne.ⁿ ⁹Ai lu tomu ne'ese werese ape omo omo pani ma'e pite a'i tei toreyewe, aiyeteye. Lowe Owane Sitewi lo lu feni omo wesi weniyei ape sahe iroteye ape tei yose ta'uwerai. Ahowa, Owane Sitewi lai yehe erasi hire ma'e fu arosaiyewe, ai lu werese ape mo ti sero'o po'uteye.^o ¹⁰Yehe tapiye salfa sahe tisiye ape, sa'i eifariyai, sosu meni peri wawero a'i saro iroteye ape, Owane Sitewi lai sepei Satan aiwawe a'i hare ite yehe titeye apou ma'e ani fu arosawi. Sepei Satan ai lu werese ape mo au areareteye. Lowe hesi heta yehe harite sahe mi mi pasi pasi ironamitorowa. Lowe fofowei erasi pefine a'i teritenamitorowa.^p

Owane Sitewi lai yo seni werese au hese ereiteye.

¹¹Sosu a'i pe ane me tuto'u wapo erasi a'i saro iroteyeyi siyeye. Ane meni ta me tuto'u ape sahe onuteyeyi siyeye. Etiri werese werese hi awei omo pani sahe ape, sosu ni'arawe hire sahe ape meni ape lo nihe se atoweiyeyi iteroti. Piye omo ma'e atoweiyeyi iterorowata. ¹²Sosu ane lu

¹ 20:4 Dan 7:9,22,27; 1 Ko 6:2; KTH 13:17   ^m 20:6 KTH 1:6   ⁿ 20:8 Ese 38:2,9,15-16
^o 20:9 2 Kin 1:10   ^p 20:10 Sng 11:6; KTH 19:20; 21:8

taune werese temeniyeteye ape, lu taune iyape se, sosu lu taune yahowa'i tamo ne, lowe me tuto'u erasi wapo a'i sahe teiteyeyi siyeye. Owane Sitewi lo ipari tamo one towe tamo ani toso fuwe. One towe ape sahe lu taune lo yo seni werese leseteye. Serai meni ape me tuto'u onuteye ape, lu taune temeniyeteye ape, le lai yo seni, lowe iroteye ape, au hese ereiteye. Sosu one towe tere'e ta ani toso fuwe. Lu taune werese Jisas lo peri tote tawesi umasiteye ape, iyape lowe lo hepene norohuwe lo one towe ape sahe lese fuwe.^q ¹³Sosu lu taune sa'i erasi sahe temeniyeteye ape, lowe norohuwe sineye, sosu lu taune werese tu temeniyeye ape, temeniyeyei omo sahe iroteye ape, sosu lowe werese si tame ta'ane norohuwe sineteyewe, meni ape me tuto'u sahe teiteye ape, yo seni werese, lowe iroteye ape, le lowe au hese ereiteye.^r ¹⁴⁻¹⁵Sosu temeniyeyei lo seni ape, sosu temeniyeyei lo omo ape, Owane Sitewi lai yehe hare ite ma'e ani fu arosawi. Sosu lu taune tamo lo iyape hepene norohuwe lo one towe sahe lese fu ta'ame su, lowe yehe hare ite ma'e ani fu arosawirowa. Le lu taune ape mo yehe hare ite ma'e ani fu arosawi su, nowe ape se temeniyeyei to'uresi wou ne. Serai temeniyeyei lo seni werese po'utenamiye.

Ni'arawe he'i a'i, sosu awei he'i henerai.

21 ¹Sosu a'i pe ane ni'arawe he'i, awei he'i a'i siyeye. Ni'arawe weriyeyi, awei weriyeyi lowesi po'uteye.^s ²Sosu ane omo Jerusalem weriyeyi po'uteyeyi siyeye. Sosu Owane Sitewi lo omo he'i a'i ni'arawe hire ma'e itorai. Omo Jerusalem he'i a'i nihari lo wisere a'i leseteye. Menitani ta meni lo naitu ene ayei ne naneisiya ape, wou a'i ne. Le ipari tahe wisere pefine a'i ani asiteye.^t ³Sosu ane peri no'u erasi a'i me tuto'u pefine a'i ma'e apou uteyeyi wanuwe, "Wanure! Owane Sitewi lai lu taune mase saro ironamitorowa. Le lowe mase mi mi pasi pasi weriyeyi ironamitorowa. Lowe werese lu feni pefine lo henerairowa. Sosu Owane Sitewi a'i lai lowe aiwawe a'i ironamitorowa. Le a'i lai Owane Sitewi lowe lo henerairowa."^u ⁴Sosu le lai marepi luwaru orese a'i lowe lo ani sasari po'uterowa. Etiri weriyeyi werese a'i po'uterowa. Serai lowe tame lurowata. Temeniyeyei werese po'uterowa. Lowe uruwei irorowata. Luwei werese po'uterowa. Fofowei werese po'uterowa."^v

⁵Sosu meni ape, me tuto'u tutawe sahe onusiya ape, apou eiye, "Wanure! Ane etiri werese he'i a'i ta'anerowa." Sosu aiwawe a'i le apou eiye, "Ne peri ano ape lesere! Peri werese ano pefine a'i ne. Ane peri ta au te'eyeyi su, peri ano ape pefine a'i henerairowa."^w ⁶Sosu le ane ma'e apou eiye, "Eite tepa'asiye. Etiri werese ane irowei ne toteteye ape, Ane

^q 20:12 Dan 7:10; Mt 25:31-46; 2 Ko 5:10   ^r 20:13 Ro 2:6; 1 Pi 1:17; KTH 22:12

^s 21:1 Ais 65:17; 2 Pi 3:13   ^t 21:2 Ais 52:1; Hi 11:16; KTH 3:12   ^u 21:3 Ese 37:27; Sek 2:10; 2 Ko 6:16   ^v 21:4 Ais 35:10; 65:19; KTH 7:17   ^w 21:5 2 Ko 5:17

ta'ane iro tepa'asiye. Ane tu naifa weriyei weriyei ironamiteye. Sosu ane nowe ye'ewi se ironamitorowa. Ane etiri werese lo sitewi. Sosu aiwawe a'i wiyawi werese ano tepa'asiye. Lu taune sa'i wawe teriteyei su, ane lai lowe ma'e sa'i pitomuwe wara'i a'i hepene norohuwe weriyei iroteyei ape au arowa. Lowe sa'i ape ne ma'aru tamo itiya'u aurowata.^x ⁷Lu taune werese awei lo yo seni luwaru a'i ani araroteyei ape, ane lowe ma'e etiri ta neri a'i arowa. Ane a'i lai Owane Sitewi pefine lowe lo ne. Sosu lowe eimane pefine a'i ano henerairowa.^y ⁸Ahowa, lu taune Krai ne umasiyei ne atoweiyeritaseyeyei ape mo, lu taune ane ne tote tawesi ta'ame ape, lu taune marepi unou a'i totesiya ape, lu taune tiyati aine tera'esiya ape, lu taune tafa'e yo seni luwaru a'i irosiya ape, lu taune sinariyei se ape, lu taune god wawero au nine'isiya ape, lu taune peri wawero a'i te'esiya ape, Owane Sitewi lai lowe werese tapiye salfa yehe hare ite ma'e ani fu arosawirowa. Lowe yehe hare ite sahe ironamitorowa su, temeniyei ape to'uresi a'i ne."^z

Omo weniyei Jerusalem he'i a'i itorai.

⁹Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari ereti feni werese feni hesi a'i, nowe tu se Owane Sitewi lo ai marepi wahu sahe iroteye ape, hi awei ma'e ani teroso arosai ape, ipari ta'i lai itoraiyewe, le ane se apou te'era. Ipari ape ane se apou eiye. "Ne aiya. Ane ne ma'e menitani ape fe sipsip yene lo naituwe i ape au atuatuwei."¹⁰ Sosu Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ane papu wiyewe, omo pihatu erasi ta hene yaneye. Le Owane Sitewi lo omo weniyei Jerusalem wara'i a'i ane ma'e au atuatu areiyeye. Owane Sitewi lai omo lo ape ni'arawe hire ma'e eimawe arosai.^a ¹¹Omo ape Owane Sitewi lo mitaiyeyei wou a'i tewi mitaiye fiyarisiya. Mi erasi lo tapiye wara'i wou tewi mitaiyesiya. Tapiye norohuwe lo'u aseyaro a'i wou tewi mitaiye fiyarisiya.^b ¹²Omo ape tapiye fisahe erasi pite a'i yose ti tawesiteye. Tapiye fisahe papu yo erasi ereti feni hesi lowe hesi a'i (12) iroteye. Owane Sitewi lo ipari ereti feni hesi lowe hesi a'i (12) iroteye. Owane Sitewi lo ipari ereti hesi werese lowe hesi a'i, lowe yo tewiye ta'i ta'i ape mo au noweinoweiteye. Meni Israel lo eimane ereti feni hesi lowe hesi a'i (12) lo iyape lowe lo yo tewiye ape sahe leseteye.^c ¹³Yo tewiye hesi heta, poweiye wiraisiya ape, ma'e iyape ta'i ta'i ta leseye. Sosu yo tewiye hesi heta, poweiye itorisiya ape ma'e, iyape ta'i ta'i ta leseye. Sosu yo tewiye hesi heta, ereti eyate feni irosiya ape ma'e, iyape ta'i ta'i ta leseye. Sosu yo tewiye hesi heta, ereti epi feni irosiya ape ma'e, iyape ta'i ta'i ta leseye. ¹⁴Tapiye fisahe omo ape yose ti tawesiteye ape, tapiye fisahe lo sitewi kairefi a'i ereti feni hesi lowe hesi a'i (12) iroteye. Tapiye sitewi ape sahe fe sipsip yene lo lu feni pefine a'i lo iyape au leseye.

^x 21:6 Ais 55:1; Jer 2:13; Jo 7:37   ^y 21:7 2 Sml 7:14; Sng 89:26-27   ^z 21:8 Mt 25:41; Hi 10:38-39; KTH 22:15   ^a 21:10 Ese 40:2   ^b 21:11 Ais 60:1-2,19   ^c 21:12 Ese 48:30-35

¹⁵Owane Sitewi lo ipari ane ma'e te'eteye ape, le haweseyei me ta tapiye gol se ta'aneyey ape ereti lo se aniteye. Omo weniyei ape haweseteye. Tapiye fisahe pite a'i haweseteye. Yo tewiye ape haweseteye. Le haweseyei me ta se haweseyei ne totesiya.^d ¹⁶Omo weniyei lo tewiye werese aiwawe a'i au haweseyey. Owane Sitewi lo ipari ape lai omo weniyei ape haweseyei me se au haweseyey. Omo weniyei lo tewiye werese 2,200 kilomita haweseteye. Omo weniyei pite a'i apou aiwawe a'i 2,200 kilomita. ¹⁷Le tapiye fisahe pite a'i haweseyey. Haweseyei me ape se, nomo hi awei sahe irosiya ape, wesi towafi nomo lo ta au hawesesiya. Owane Sitewi lo ipari ape tapiye fisahe pite a'i, aiwawe a'i 65 mita haweseyei me ape se au haweseyey. ¹⁸Tapiye fisahe ape tapiye lo'u norohuwe wara'i a'i se ta'aneyey. Omo weniyei ape tapiye gol wara'i a'i se ta'aneyey. Sa'i wara'i wou a'i ne. ¹⁹Fisahe lo sitewi ape, lowe tapiye wisere wara'i a'i ape sahe au leseteye. Tapiye sitewi neme tapiye lo'u norohuwe wara'i a'i ne. Tapiye lo iyape jaspera. Tapiye sitewi nemeroru apou aiwawe a'i norohuwe wara'i a'i ne. Tapiye ape lo iyape safai. Tapiye sitewi faforu iyape agate. Nihari tere'e tere'e aiwawe a'i ne. Tapiye sitewi ororu iyape emerald. Nihari ape lo norohuwe pefine a'i ne.^e ²⁰Tapiye sitewi erenawe iyape sardoniks. Nihari lo apou wou lo'u a'i ne. Tapiye sitewi moruwene iyape kanelian. Nihari lo lo'u tere'e a'i ne. Tapiye sitewi to'u lo iyape krisolait. Nihari lo ape wareme wara'i a'i ne. Tapiye sitewi orowene lo iyape beril. Nihari lo ape norohuwe tere'e a'i ne. Tapiye sitewi pife lo iyape topas. Nihari lo ape wareme a'i ne. Tapiye sitewi iyo'o lo iyape krisopras. Nihari lo ape motowe he'i a'i wou a'i ne. Tapiye sitewi pere'i lo iyape haiasin. Nihari lo ape apou lo'u wareme a'i ne. Tapiye sitewi apaniye lo iyape ametis. Me yesi so lo nihari aiwawe a'i ne. ²¹Sosu yo tewiye ereti feni hesi lowe hesi a'i (12) lowe tapiye waseyare se ta'aneteye. Yo tewi ta'i ta'i ape tapiye waseyare ta'i erasi pefine a'i se ta'aneteye. Omo weniyei ape lo yo mai erasi ape tapiye gol wara'i a'i se ta'aneteye.

²²Sosu ane Owane Sitewi lo wesi tutawe ta siye ta'ame. Ahowa, Owane Sitewi erasi pefine a'i, sosu fe sipsip yene lowesi lai Owane Sitewi lo wesi tutawe a'i ne. ²³Sosu omo weniyei ape sahe poweiye yame mi se ta'ama. Lowe wiyawi se ta'ama. Piyene aware? Owane Sitewi lo mi erasi pefine a'i omo weniyei ape sahe tewi mitaiye fiyarinamisiya. Fe sipsip yene lo mi aiwawe a'i yehe mi erasi wou tewi mitaiye fiyarinamisiya.^f ²⁴Lu taune werese werese a'i mitaiyeyei lowesi lo ape sahe ironamitorowa. Sosu awei lo lu owane tutawe ape mo lowe ma'aru etiri wisere pefine a'i lowe lo omo weniyei ape sahe ani wirowa.^g ²⁵Sosu lowe omo weniyei ape lo yo werese ti tawesi ta'ame. Piyene aware? Nowe pasi werese a'i po'uteye.^h ²⁶Lu taune

^d 21:15 Ese 40:3; KTH 11:1   ^e 21:19 Ais 54:11-12   ^f 21:23 Ais 60:19-20; KTH 22:5

^g 21:24 Ais 60:3,5   ^h 21:25 Ais 60:11

omo omo pani werese iroteye ape, lowe etiri wisere a'i towafi lowe lo omo weniyei ape papu aitairowa. ²⁷Ahowa, etiri luwaru unou werese a'i omo ape sahe wirowata. Lu taune werese yo seni luwaru a'i ironamiteye ape, sosu lu taune werese peri wawero te'eteye ape, lowe werese omo ape sahe wirowata. Ahowa, lu taune werese iyape lowe lo fe sipsip yene lo one towe hepene norohuwe sahe leseye ape mo, lowe fara'u omo weniyei ape wirowa.ⁱ

22 ¹Sosu Owane Sitewi lo ipari ape ane ma'e hepene norohu lo sa'i mai au atuatuwe. Sa'i mai wara'i a'i ape, Owane Sitewi, sosu fe sipsip yene, lowesi lo me tuto'u ma'e oweirai.^j ²Sa'i mai ape omo weniyei sahe yo mai ponei oweirai. Sa'i ape tewiye hesi sahe hepene norohu lo me saro teiteye. Me so lo'u tomu ne'ese iyu menei ta'i a'i se nowe ereti feni hesi lowe hesi a'i (12) ta'eye. Me ape lai so werese lo yame ta'i ta'i a'i se ta'esiya. Me ape lo towe se lu taune werese werese lai lowe wisere a'i ironamitorowa.^k ³Sosu yo seni luwaru a'i, lu taune iroteye ape, Owane Sitewi lai lowe ma'e apou te'erowa, "Fene yo seni luwaru a'i iroteye ape, ane fene ne marepi luwaru a'i totenamisiya." Lu taune werese, yo seni luwaru a'i, apou ape iroteye ape, lowe omo weniyei ape wirowata.

Ahowa, Owane Sitewi, sosu fe sipsip yene, lowesi lai me tuto'u tutawe sahe onunamitorowa. Wiyawi lu taune werese lowesi lo, omo weniyei ape ironamisiya ape, lowe lowesi ma'e au te'e nine'i wisereyamitorowa. ⁴Lowe Owane Sitewi lo nihari siyerowa. Sosu Iyape lo mapine lowe lo sahe au Leserowa.^l ⁵Sosu Owane Sitewi lo mi erasi pefine a'i omo weniyei ape ma'e tewi mitaiye fiyarinamirowa. Serai poweiye, yehe erei mi saro irotorowata. Lowe mi mi pasi pasi weriyei au noweinoweinamitorowa.^m

Jisas si tame itorairowa.

⁶Sosu a'i pe Owane Sitewi lo ipari ape ane ma'e eiye, "Peri werese one towe eite sahe wiyeme pefine a'i ne. Etiri werese, ne siyeteye ape, pefine a'i henerairowa." Sosu Meni Owane Pefine ape, Owane Sitewi lo peri au te'e siye lu werese ma'e au te'eteye ape, le lai Hepene Wara'i a'i lo, wiyawi lu taune ma'e eimawe arosai. Le etiri werese ape mo i'ero a'i henerairowa ape, au atuatuwei ne itorai.ⁿ

⁷Sosu Wanure! Ane witane a'i aiyerowa! Peri werese, one towe eite sahe leseteye ape, apou te'esiya. "Etiri werese ape mo pefine a'i henerairowa. Serai lu taune werese peri ape wanu tote umasisiya ape, marepi lowe lo nine'inamirowa."^o

⁸Iyape ano, Jon. Ane peri werese ape mo wanuwe. Sosu etiri werese ape mo siye tepa'asiye. Owane Sitewi lo ipari etiri werese ape mo ane

ⁱ 21:27 Ais 52:1; Ese 44:9; 1 Ko 6:9-10   ^j 22:1 Ese 47:1   ^k 22:2 Ese 47:12; Jol 3:18; Sek 14:8   ^l 22:4 Mt 5:8; KTH 3:12   ^m 22:5 Dan 7:27; KTH 5:10; 21:25   ⁿ 22:6 KTH 1:1
^o 22:7 KTH 1:3

ma'e au atuatuteye ape ne, ane etiri ape mo wanuwe ape, siyeye su, ane Owane Sitewi lo ipari ape lowe uporo ape'i onuwewe, au te'e wisere nine'iteye.^p ⁹Ahowa, le ane ma'e eiye, “Ne ane ne lowe uporo owe ape ape'i onure. Ane ne aiwawe a'i Owane Sitewi lo wiyawi meni tene! Ane Owane Sitewi lo peri au te'e siye lu, kaiyemo mo no ape, aiwawe a'i ne. Sosu lu taune peri werese ape mo one towe eite sahe wanu tote umasinamisiya ape, ane lowe aiwawe a'i ne. Serai ne ane ne owe ape au te'e wisereye nine'ite. Ne Owane Sitewi ne au te'e wisereye nine'inamite.”

¹⁰Sosu le ane ma'e eiye, “Ne peri werese one towe eite sahe i'ero a'i henerairowa ape, owe ape ti tawesire. Nowe ape se witane a'i henerairowa. ¹¹Lu taune yo seni luwaru a'i irosiya ape, lowe yo seni luwaru a'i fa ironamite. Lu taune marepi unou a'i totesiya ape, lowe marepi unou a'i ape fa totenamite. Lu taune yo seni farere wisere a'i irosiya ape mo, lowe yo seni ape a'i fa ironamite. Sosu lu taune yo seni wara'i a'i irosiya ape, lowe yo seni apou ape fa ironamite.”^q

¹²“Wanure! Ane i'ero witane a'i aiyerowa. Ane aiyerowa su, ane etiri tamo aitairowa. Lu taune tamo yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, ane lowe ma'e fofowe erasi itiya'u arowa. Lu taune yo seni wisere a'i ironamisiya ape, ane lowe ma'e wisere a'i itiya'u arowa.”^r ¹³Piyene aware? Ane a'i lai tu naifa weriyei weriyei ironamiteye. Sosu ane nowe ye'ewi se ironamitorowa. Ane etiri werese ape mo lo sitewi. Sosu ane etiri werese ta'aneye.^s

¹⁴Lu taune peri werese ano wanu tote umasinamisiya su, lowe apou aiwawe a'i lu taune ipari tahe au husiya. Yo seni lowe lo wara'i a'i heneraiyei su, lowe hepene norohu lo me lo so ape fara'u arowa. Lowe fara'u omo weniyei lo yo tewi papu wirowa.^t ¹⁵Omo weniyei nowe ma'e lu taune sinariyei lo yo seni iroteye ape, lu taune, tafa'e yo seni luwaru a'i iroteye ape, lu taune tiyati aine tera'eteye ape, lu taune god wawero au nine'iteye ape, sosu lu taune peri wawero ape mo marepi erasi a'i tote umasinamisiya ape, sosu lu taune werese yo seni luwaru a'i irosiya ape mo, you luwaru wou a'i ne. Lowe werese Owane Sitewi lo omo weniyei nowe ma'e ironamitorowa.

¹⁶Ane a'i lai, Jisas. Ane peri pefine a'i ape ipari wisere a'i ano ne ma'e au te'eyei ne eimawe arosai. Ne peri pefine a'i ape lu taune iyape ano ne, ta'uwesiya ape ma'e, au te'ete. Ane a'i lai meni owane Devit lo ya'ariyei sitewi meni ne. Sosu aiwawe a'i ane Devit lo eime auwe. Ane apou aiwawe a'i eiwariyemi erasi, nowe esi pasi henerai ape, siyesiya.”^u

¹⁷Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i, sosu lu feni pefine a'i lo, nomo lowe fe sipsip lo tani apou te'esiya, “Fene aiya!” Fene werese peri ape

^p 22:8 KTH 19:10   ^q 22:11 Dan 12:10   ^r 22:12 Ais 40:10; Jer 17:10; KTH 2:23

^s 22:13 Ais 44:6; KTH 1:8,17; 21:6   ^t 22:14 Stt 2:9; 3:22   ^u 22:16 Nam 24:17; Ais 11:1,10; KTH 2:28; 5:5

wanu umasisiya ape, lowe aiwawe a'i apou te'ere. "Fene aiya!" Fene taune sa'i wawe teriteyei su, lowe fa aiya! Ane sa'i ape hepene norohuwe ausiya ape, ane lowe ma'e neri a'i aurowa.^v

Peri ye'ewi.

¹⁸Lu taune werese peri ape one towe eite sahe wanuwei ape, ane, Jon, lowe ma'e peri kairefi a'i au te'esiya. "Fene weiyai!" Lu taune tamo peri he'i tere'e ta one towe sahe leseyei su, Owane Sitewi lai marepi orese a'i one towe eite sahe irosiya ape, lowe ma'e itiya'u aurowa. ¹⁹Sosu aiwawe a'i lu taune tamo lai peri ta henerairowa ape one towe eite sahe ani sasariyei su, Owane Sitewi lai peri te'e naneiyei lo lowe ma'e au sasariyei. Lowe omo weniyei wara'i a'i ano wirairowata. Lowe me lo so, hepene norohuwe iroteyei ape, arowata. Etiri werese ane one towe eite sahe au te'e tepa'asiye ape, lowe anirowata.^w

²⁰Meni ape, peri pefine a'i ape au te'esiya ape, le apou eiye. "Pefine wiyeme a'i ne. Ane a'i lai i'ero witane a'i aiyerowa." Ei, ane aiwawe a'i totesiya. Meni Owane Jisas, ne aiyere!^x

²¹Serai Meni Owane Jisas lo seremareyeyei nomo werese ma'e Owane Sitewi lo peri tote umasisiya ape, fa ironamite. Peri werese ape wiyeme a'i ne.

---

^v 22:17 Ais 55:1; KTH 21:6   ^w 22:19 Lo 4:2; 12:32   ^x 22:20 KTH 2:16